

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

747967

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN
SOSYAL BECERİ DÜZEYLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZÜLEYHA AVŞAR

BURSA - 2004

**T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN
SOSYAL BECERİ DÜZEYLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZÜLEYHA AVŞAR

DANIŞMAN: Doç. Dr. Ersin ALTINTAŞ

BURSA - 2004

146 961

ÖZET

Bu araştırma, resmi ve özel devlet okullarında görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sosyal beceri düzeylerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın evrenini 2001-2002 öğretim yılında Bursa ili merkez üç ilçedeki okullarda (Osmangazi, Nilüfer, Yıldırım) görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu çalışmada il merkezindeki okullarda görev yapan tüm öğretmenlere ulaşılmaya çalışılmış, geri dönen envanterlerden 311'i istatistiksel analize dahil edilmiştir.

Araştırmada kullanılan araç Riggio (1986, 1989) tarafından geliştirilen ve Galip Yüksel (1998) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Sosyal Beceri Envanteridir. Sosyal beceri envanteri temel sosyal becerileri ölçmek amacıyla küçük çapta hazırlanmış 90 maddelik, 6 alt ölçekten oluşan;

- Duyuşsal anlatıcılık
- Duyuşsal duyarlık
- Duyuşsal kontrol
- Sosyal anlatıcılık
- Sosyal duyarlık
- Sosyal kontrol

ve kendini tanımlama türünden bir araçtır.

Sonuç olarak araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenleri sosyal beceri envanterinden ortalama 283.36 , duyuşsal anlatıcılık alt ölçeğinden ortalama 44.88, duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 48.86, duyuşsal kontrol alt ölçeğinden ortalama 41.85, sosyal anlatıcılık alt ölçeğinden ortalama 46.86, sosyal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 43.73 , sosyal kontrol alt ölçeğinden ise ortalama 57.18 puan almışlardır.

ABSTRACT

This research has been carried out to determine of physical education and sport teachers' social skills who works in state and private schools in Bursa.

The population of research covers the physical education and sport teachers on duty three central districts (Osmangazi, Nilüfer, Yıldırım) in Bursa province at 2001-2002 academic year. Research has been carried out with randomly determined 311 physical education teacher dutied in Bursa province.

Metarial used in this research is Social Skills Inventory which is improved by Riggio (1986) and formed in to the turkish by Galip Yüksel (1998) . Social Skills Inventory is a kind of self-report inventory which has 90 matters and 6 inferior scale is prepared to measure basic social skills .

- Emotional expressivity
- Emotional sensitivity
- Emotional control
- Social expressivity
- Social sensitivity
- Social control

As a result physical education teachers who joined the research have taken average 283.36 point from social skills inventory, 44.88 point from emotional expressivity inferior scale, 48.86 ponit from emotional sensitivity inferior scale, 41.85 from emotional control inferior scale, 46,86 point from social expressivity inferior scale, 43.73 point from social sensitivity inferior scale and 57.18 point from social control inferior scale.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

Sosyal Beceri (Social Skills)

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni (Physical Education and Sport Teacher)

Duyuşsal anlatımcılık (emotional expressivity)

Duyuşsal duyarlık (emotional sensitivity)

Duyuşsal kontrol (emotional control)

Sosyal anlatımcılık (social expressivity)

Sosyal duyarlık (social sensitivity)

Sosyal kontrol (social control)

KISALTMALAR

SBE : Sosyal Beceri Envanteri (Social Skill Envotary)

ÖNSÖZ

Birey için, başkalarından olumlu tepkiler getirecek ve olumsuz tepkilerin gelmesini engelleyecek sosyal becerilere sahip olmak önemlidir. Bu önem bazı meslek gruplarında daha da çok artmaktadır. Bu meslek gruplarının başında ise hem öğrencilerle, hem velilerle olan ilişkileri dolayısıyla öğretmenler gelmektedir. Bu çalışmanın amacı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sosyal beceriye ne derece sahip olduğunu belirlemektir. Bu sebeple sosyal beceri envanteri (SBE) 311 beden eğitimi ve spor öğretmeni üzerinde ölçek olarak kullanılmıştır.

Araştırma “Giriş”, “İlgili Araştırmalar”, “Yöntem”, “Bulgular”, “Yorum”, ile “Sonuç ve Öneriler” olmak üzere altı bölümden oluşmuştur. Araştırmanın giriş bölümünde, araştırma problemi yansıtılmaya çalışılmıştır. İlgili araştırmalar kısmında da konuyla ilgili literatür taramasına yer verilmiştir. Yöntem bölümünde araştırmanın nasıl planlandığı gösterilmiş, bulgular bölümünde de araştırmanın alt problemleri başlığı altındaki soruların cevapları verilmiştir. Araştırmanın beşinci bölümünde bulguların yorumu yapılmış ve son bölümde de araştırma sonunda ulaşılan sonuca ve bulgulara dayalı önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın bu düzeye gelmesinde katkılarını esirgemeyen danışman hocam Sayın Doç. Dr. Ersin ALTINTAŞ'a, okul içinde ve okul dışında uygun çalışma ortamına sahip olmamı sağlayan hocam Sayın Prof. Dr. Füsün ÖZTÜRK KUTER'e, araştırmanın çeşitli bölümlerinde görüşlerinden yararlandığım Yard. Doç. Dr. Galip YÜKSEL'e, Yrd. Doç. Dr. Rüçhan ÖZKILIÇ'a, Yrd. Doç. Dr. Nimet Haşıl KORKMAZ'a, Dr. Sedat YILMAZ'a, İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Necdet DEMİR'e ve çalışmaya katılan tüm beden eğitimi ve spor öğretmenlerine teşekkürü borç bilirim.

BURSA-2003

Züleyha AVŞAR

Duyuşsal Duyarlık	24
Duyuşsal Kontrol	24
Sosyal Anlatımcılık	24
Sosyal Duyarlık	25
Sosyal Kontrol	25
Verilerin Toplanması	26
Verilerin Çözümlemesi ve Analizi	26
IV. BULGULAR VE YORUM	26
1- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin SBE'nin Tümünden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımı	27
2- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Duyuşsal Anlatımcılık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımı	34
3- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Duyuşsal Duyarlık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımı	40
4- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Duyuşsal Kontrol Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımı	46
5- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyal Anlatımcılık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımı	51
6- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyal Duyarlık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımı	57
7- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyal Kontrol Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımı	62
TARTIŞMA VE YORUM	68
SONUÇ VE ÖNERİLER	71
KAYNAKLAR	73
EKLER	78
ÖZGEÇMİŞ	92

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo-1: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamaları	28
Tablo-2: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı	29
Tablo-3: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımı	30
Tablo-4: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımı.	31
Tablo-5: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımı.	32
Tablo- 6 : Araştırmaya katılan öğretmenlerin SBE'nin tümünden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının dağılımı	33
Tablo-7: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı.	35
Tablo-8: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımı.	36
Tablo-9: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımı.	37
Tablo-10: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımı.	38

Tablo- 11: Araştırmaya katılan öğretmenlerin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının dağılımı.	39
Tablo-12: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı.	40
Tablo-13: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımı.	41
Tablo-14: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımı.	42
Tablo-15: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımı.	43
Tablo- 16: Araştırmaya katılan öğretmenlerin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının dağılımı.	45
Tablo-17: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı.	46
Tablo-18: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımı.	47
Tablo-19: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımı.	48
Tablo-20: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımı.	49
Tablo- 21 : Araştırmaya katılan öğretmenlerin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden	

aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının dağılımı.	50
Tablo-22: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı.	52
Tablo-23: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımı.	52
Tablo-24: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımı.	53
Tablo-25: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımı.	54
Tablo- 26: Araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının dağılımı.	56
Tablo-27: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı.	57
Tablo-28: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımı.	58
Tablo-29: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımı.	59
Tablo-30: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımı.	60
Tablo- 31: Araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının dağılımı.	61
Tablo-32: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin sosyal kontrol	

alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı.	62
Tablo-33: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımı.	63
Tablo-34: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımı.	64
Tablo-35: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımı.	65
Tablo- 36: Araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının dağılımı.	67

BÖLÜM I

GİRİŞ

Biyolojik açıdan insan, diğer canlılara bakarak, genelde en üstün yapıda yaratılmış canlıdır. Toplum bilim açısından insan, kültürel değerler yaratan, toplumsal kurallar koyarak toplum içinde yaşayabilen canlıdır. Psikoloji açısından insan, diğer canlılardan daha yüksek duygusal, bilişsel ve devinimsel güçleri olan canlıdır. İletişim bilimine göre insan, çevresi ile sürekli etkileşim halinde olan canlı ve aktif bir varlıktır (Tan, 1999). Eğitim açısından ise kendinde var olan kaynakların uygun ortamlarda işlenmesi suretiyle bir ürün ortaya çıkarabilen canlıdır. Bir çok bilim adamı yıllarca insanı az önce belirtildiği gibi farklı açılardan ele almıştır ve davranışlarını da bu açılara göre incelemeye çalışmıştır. Burada üzerinde durulabilecek başka bir kuram ise kuantum benliktir. Yaklaşık kırk yıl önce David Bohm, düşünce yöntemlerimizin davranış biçimiyle kuantum işlemleri arasındaki çarpıcı benzerlikleri ortaya çıkarmıştır. Kuantum fiziğinin dünyası ile bizim günlük yaşam gerçekliğini algılayışımız arasında en azından bir iletişim kanalı bulunduğu dair ilk esaslı kanıt ise yaklaşık yarım yüzyıl önce bulunmuştur. Bu kuramın amacı günlük yaşamdaki kendimizle ve diğerleriyle olan ilişkilerimizi kuantum fiziği doğrultusunda daha iyi anlatabilmektir. Burada kuantumun doğasındaki belirsizlik gerçeklik sorunsalının odak noktasını oluşturur. Yani fizikte temel parçacığı nasıl anlayamıyorsak bu şekilde başka bir insanı da tam anlamıyla anlayamıyor, ne kadar kafa yorsak ta onun özünü bir türlü kavrayamıyoruz. Günlük hayatta yaşadığımız her şey bir olasılık dahilindedir. Kuantum benliğe göre karşılıklı ilişkiler için söylenebilecek en önemli şey, iki olay arasında zaman farkı olmasına rağmen her zaman bir uyum içinde olacaktır. Bu yüzden olaylar arasında neden sonuç ilişkisi oluşturmaya çalışmak çok yararsızdır. Yine kuantum benliğe göre ben, hem ben hem de senimdir. İnsan

ilişkilerinin temeli de buna dayanır. Temel anlamda yetenekli bir öğretmen hem kendisi hem de öğrencisidir. Öğretmenin sadece bilgisi değil, tüm kişiliği öğrencinin içine girer ve öğrenciye ait olur. Böylece öğrenciyle öğretmen arasında daha kuvvetli bir bağ oluşur (Zohar, 2003).

Çağımızda eğitim sürecinden geçmemiş bir kimsenin, kendi kendine yetişme olanağı bulsa bile tam olarak yeteneklerini geliştirmesi olanaksızdır. İnsanın kalıtsal güçlerinin geliştirilmesi, böylece istenen özelliklerle donanık bir kişiliğe kavuşması için kullanılacak en etkili araç eğitimidir. Eğitim genel anlamda, insanları belli amaçlara göre yetiştirme olarak tanımlanmasıyla birlikte (Fidan ve Erden, 1994), bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yolu ile istedik kasıtlı davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Demirel, 1999). Eğitimin konusu ne olursa olsun, genel anlamda amacı insana yeni bir davranış kazandırmak veya olumsuz davranışları olumlu davranışa dönüştürmektir (Çelikkaya, 1997). İnsanın eğitimi ise öğrenmesi yolu ile olur. Bir başka deyişle , insan hemen hemen tüm kişilik özelliklerini öğrenerek edinir. Eğitim insana istenilen bu özellikleri öğrenme yoluyla kazandırmaya çalışır. Bu yüzden bir insanın başkaları ile iyi ilişkiler kurabilmesi, ailesinin ve toplumun kendisinden beklentilerini karşılayabilmesi için en azından temel eğitim sürecinden geçmesi gerekmektedir (Başaran, 1996). Toplum içerisinde yaşayan birey için başkalarından olumlu tepkiler getirecek ve olumsuz tepkilerin gelmesini önleyecek becerilere sahip olmak oldukça önemlidir. İnsanlar başkalarıyla etkileşimi mümkün kılacak sosyal açıdan kabul edilebilir olan davranışlara sahip olmak ister. İnsan gerekli anlatım yollarını ve araçlarını kullanarak tek başına da kendini ifade edebilir. Ama, gerçek anlamda anlatım başkalarına iletilebilendir. Bu yüzden insan, duygularını, düşüncelerini çevresinde ilişki kurduğu insanlara iletmek ister. Ayrıca insan kişiler arası iletişim gereği ilişki kurduğu insanların duygularını, düşüncelerini de anlamak ister (Başaran, 1994). Kişiler arası iletişim, bir kişinin diğerinin davranışını ya da zihinsel durumunu etkileme süreci olarak görülen (Fiske, 1990) ve ilk insanın var olmasından günümüze değin önemini

gittikçe atılarak gelen bir konudur. Buna göre birey, bir iş adamı olarak diğer insanlarla iş yapabilmeyi, eşler birbirlerinden sevgi ve ilgi görmeyi, ebeveyn itaati, çocuk güven ve sevgiyi, çalışan emeğinin karşılığını, öğretmen öğrencilerinin kendisini anlamalarını, öğrenci öğretmeni tarafından anlaşılmayı ve onu etkilemeyi ister (Yüksel, 1997).

Bireyin duygularını anlatması, bunu karşısındaki kişinin anlamasını sağlaması, onların duygularını anlayıp yorumlaması, çözümlemesi ve duygularını kontrol etmesi günlük yaşamda oldukça önemlidir. Anne çocuğa, eşler birbirine, öğretmen öğrenciye duygularını anlatma ve onların duygularını anlama ve duygularını kontrol etme becerisini kazanırsa günlük yaşamımızda karşımıza çıkan ve bireylerin kendilerini ifade edememelerinden kaynaklanan başarısızlık ve çatışmalar azalacaktır. Birey kaygılı, sıkıntılı ve yetersizlik duyguları içerisinde bunalmaksızın yaşamını devam ettirebilecektir (Yüksel, 1997). Bu da bireyin bir takım becerilere sahip olmasıyla mümkündür. Bu davranışlar genel olarak sosyal beceri olarak adlandırılmaktadır. Sosyal beceriler bireyin yaşamında önemli bir role sahiptir. Çünkü diğer insanlarla iletişimde bulunmayı kolaylaştırıcı önemli bir özelliktir (Yüksel, 2001).

İnsanın sahip olması gereken bu beceriler şu gruplar altında incelenebilir:

İlişkiyi Başlatma ve Sürdürme Becerileri : Dinleme, konuşmayı başlatma, konuşmayı sürdürme, soru sorma, teşekkür etme, kendini tanıtmaya, başkalarını tanıtmaya, iltifat etme, yardım isteme, bir gruba katılma, yönerge verme, yönergelere uyma, özür dileme, ikna etme.

Grupla Bir İş Yürütme Becerileri : Grupta iş bölümüne uyma, grupta sorumluluğunu yerine getirme, başkalarının görüşlerini anlamaya çalışma.

Duygulara Yönelik Beceriler : Kendi duygularını anlama, duygularını ifade etme, başkalarının duygularını anlama, karşı tarafın kızgınlığı ile başa çıkma, sevgiyi, iyi duyguları ifade etme, korku ile başa çıkma, kendini ödüllendirme.

Saldırgan Davranışlar İle Başa Çıkmaya Yönelik Beceriler : İzin isteme, paylaşma, başkalarına yardım etme, uzlaşma, kızgınlığı kontrol etme, hakkını koruma savunma, alay etmeyle başa çıkma, kavgadan uzak durma.

Plan Yapma ve Problem Çözme Becerileri : Ne yapacağına karar verme, problemin nedenlerini araştırma, amaç oluşturma, bilgi toplama, karar verme, bir işe yoğunlaşma (Akkök, 1996).

Yetişkinlerin göstermesi gereken sosyal becerileri ise Bacanlı (1999) şu şekilde listelemiştir.

1- Başlangıç Sosyal Beceriler

- 1- Dinleme
- 2- Bir konuşmayı başlatma
- 3- Konuşma
- 4- Soru sorma
- 5- Teşekkür etme
- 6- Kendini tanıtmaya

7- Başkalarını tanıma

8- Övme (kompliman yapma)

2- İleri Sosyal Beceriler

1- Yardım isteme

2- Katılma

3- Açıklama Yapma

4- Açıklamaları izleme

5- Özür dileme

6- Başkalarını ikna etme

3- Duygularla Baş Etme Becerileri

1- Kendi duygularını tanıma

2- Duygularını ifade etme

3- Başkalarının duygularını anlama

4- Birilerinin öfkesiyle baş etme

5- Yakınlık ifade etme

6- Korkuyla başa çıkma

7- Kendini ödüllendirme

4-Saldırıcılığa Alternatifler

- 1- İzin isteme
- 2-Bir şeyleri paylaşma
- 3- Başkalarına yardım etme
- 4- Görüşme (Uzlaşma)
- 5- Kendini denetleme
- 6- Haklarını savunma
- 8- Sataşmaya karşılık verme
- 9- Başkalarını rahatsız etmeme
- 10- Kavgadan uzak durma

5- Stresle Başa Çıkma Becerileri

- 1- Şikayet etme
- 2- Şikayete cevap verme
- 3- Oyun sonrası centilmenlik
- 4- Sıkılganlıkla başa çıkma
- 5- Terk edilmekle başa çıkma
- 6- Bir arkadaşı savunma
- 7- Karmaşık mesajlarla başa çıkma

- 8- Mazeretle başa çıkma
- 9- Zor bir konuşmaya hazırlanma
- 10- Grup baskısıyla başa çıkma

6- Planlama Becerileri

- 1- Bir şey yapmaya karar verme
- 2- Soruna yol açan şeye karar verme
- 3- Hedef belirleme
- 4- Yeteneklerinize karar verme
- 5- Bilgi toplama
- 6- Sorunları öneme göre
- 7- Propagandaya karşılık verme
- 8- Bir karar varma
- 9- Başarısızlığa karşılık verme
- 10- Bir iş üzerinde yoğunlaşma

Sosyal beceri üzerine bir çok tanım yapılmıştır. Bu tanımlar incelendiğinde ise bazı ortak noktaların ve farkların olduğu dikkat çekmektedir. Sosyal becerinin öğrenilebilir olması (Cartledge ve Milburn, 1983; Michelson ve arkadaşları, 1981; Hargie ve arkadaşları, 1994), kişiler arası iletişimi kolaylaştırması (Cartledge ve Milburn, 1983; Michelson ve arkadaşları, 1981; Kelly, 1982; Marlowe, 1986) ve sözel ve sözel olmayan davranışlardan oluşması (Cartledge ve Milburn, 1983;

Michelson ve arkadaşları, 1981; Marlowe, 1986) tanımların ortak noktalarını oluşturmaktadır.

Bu ortak noktaların dışında Cartledge ve Milburn (1983) sosyal becerilerin başkalarının olumlu tepkiler vermesine yol açan, olumsuz tepkileri engelleyen, hedefe, duruma ve sosyal içeriğe göre değişebilen davranışlar olarak belirtirken, Michelson ve arkadaşları (1981) sosyal becerilerin diğerlerinin sosyal statüsü, cinsiyeti ve yaşı gibi faktörlerden etkilenebildiğini belirtmişlerdir. Kelly (1982)'nin ve Hargie ve arkadaşlarının (1994) tanımlarında ise bir başka ortak nokta sosyal becerilerin tanımlanabilir davranışlar olarak belirtilmesidir. Hargie ve arkadaşları (1994) ayrıca bu davranışların bireyin bilişsel kontrolü altında olduğunu belirtmişlerdir.

Bacanlı (1999)'ya göre sosyal beceri aşağıdaki sözel-içerik, sözsüz ve psiko-motor öğeleri içermektedir.

Sözel-İçerik Öğeleri

- 1- Uygun bir istekte bulunma. Diğer kişiyi zorlamadan, tehdit etmeden, kişinin kendi isteğini doğrudan ifade etmesi. "Bu konuda bana yardımcı olursanız sevinirim."
- 2- Bir isteği reddetme. Bir isteği kabul etmeyen, red için ciddi bir neden gösteren doğrudan ve kesin bir ifade kullanma. "Üzgünüm, bu gece seninle çıkamam, çünkü başka planlarım var."
- 3- Kompliman yapma. Bir kişi hakkında veya o kişinin dediği veya yaptığı şey hakkında olumlu duygularını açıkça belirten doğrudan bir ifade kullanma. "Hazırladığın yemeği gerçekten beğendim, harika bir aşçısın."

- 4- Olumsuz geri bildirim verme. Bir kişinin dediği veya yaptığı bir şeyler hakkında hoşnutsuzluğun veya onaylamamanın ifade edilmesi. "Tarzınızı çok onur kırıcı buluyorum. Ama benimle nazik bir şekilde konuşursanız, sizi dinlerim."
- 5- Empatik bir ifade kullanma. Diğer kişinin duygularını anladığınızı belirten bir ifade. "Onun seni niye kızdırdığını anlıyorum, ama niyetim yapıcı bir eleştiri yapmaktı."
- 6- Geribildirim için bir istekte bulunma. Diğer kişinin sizin davranışınızı nasıl gördüğü ile ilgili bilgi için açık ve dürüst bir istekte bulunma. "Bugünkü toplantıda uyuşmazlığın ele alınış biçimi hakkında ne düşünüyorsunuz?"

Sözsüz İçerik Öğeleri

- 1- Göz kontağı. Konuşurken veya dinlerken diğer kişinin doğrudan yüzüne bakar. (Ölçme: Bakış sıklığı, bakarken harcadığı zamanın miktarı)
- 2- Gülümsemeler. Konuşmaya uygun, açık bir tebessüm veya gülme gösterir. (Ölçme: Gülümseme sıklığı)
- 3- Sesin yüksekliği. Ne çok yüksek, ne de çok alçak sesle konuşur. Konuşmaya uygun ses yüksekliği vardır. (Ölçme: Dereceleme ölçeği (1-5); 1- çok düşükten 5- çok yükseğe kadar)
- 4- Konuşma akıcılığı: bir çok uygunsuz duraklama veya "ah", "oh" ve "ım" olmaksızın konuşur. (Ölçme: Konuşarak harcanan zaman içinde konuşma kesilmelerinin sıklığı)

- 5- Duygusal ton: Tam, canlı ve duygusal olarak anlatımcı ses tonu. (Ölçme: Dereceleme ölçeği (1-5); 1- düz ve duygusuzdan 5- duyguları çok anlatıcıya kadar)

Motor Ve Jest (Psikomotor Ve Duruş) İçerik Öğeleri

- 1- Duruş (posture): Rahat bir şekilde oturur, beden duruşu (pozisyonu) açık ve gevşemiş görünür. (Ölçme: Dereceleme ölçeği (1-5); 1- gergin ve rahatsızdan 5- gevşeye kadar).
- 2- Jestler (gestures): Konuşurken konuşmayla tutarlı bir şekilde ellerin ve kolların uygun kullanımı. (Ölçme: Dereceleme ölçeği (1-5); 1- uygun jestlerin yokluğundan 5- uygun jestlerin varlığına kadar).
- 3- Kafa sallama: Dinlerken, genellikle dinleyenin konuşmaya katıcılığını veya uyuşmasını gösteren, başın yukarı ve aşağı hareketleri. (Ölçme: Dereceleme ölçeği (1-5); 1- uygun yüz ifadelerinin yokluğundan 5- uygun yüz ifadelerinin varlığına kadar).
- 4- Yüz ifadeleri: Sözel olarak ifade edilen duyguları anlatan ve onlarla tutarlı, canlı yüz ifadeleri. (Ölçme: Dereceleme ölçeği (1-5); 1- uygun yüz ifadelerinin yokluğundan 5- uygun yüz ifadelerinin varlığına kadar)

Giblin'e göre (1995) insanların, diğer insanlarla başarılı ilişkiler kurabilmeyi öğrenmesi durumunda, tüm iş kollarında, kariyerde ve uğraş alanlarında işin %85'i ve kişisel mutluluk yolunda da işin %99'u halledilmiş

olacaktır. Toplumun her kesiminde görev alan bireylerin sosyal becerilere sahip olması daha mutluluk vericidir. Fakat bazı meslek grupları için sosyal becerilere sahip olma ihtiyacı kaçınılmazdır. Bu meslek gruplarından birisi de öğretmenlik mesleğidir. Sınıfta öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişkiler, öğrenmenin ve eğitimin temelini oluşturur. İyi planlanmış bir dersin iyi bir şekilde işlenmesi için bazı öğretmenlik becerilerine ihtiyaç vardır. Bu beceriler ders öncesi, sınıf içi ve ders sonrası şeklinde gruplanabilir. Sınıf içi öğretim becerileri için öğretmenin etkili iletişim becerisine sahip olması gerekmektedir (Moore). Söz ve eyleme dayalı bu ilişkiler iyi ise, sınıfta olumlu bir atmosfer oluşur; ilişkiler kötü ise, sınıfın atmosferi giderek bozulur ve eğitim amaçlarına ulaşamaz. O halde sınıftaki eğitici ortamın büyük ölçüde öğretmenin davranışlarına bağlı olduğu söylenebilir (Ergün ve Duman, 1998). Aynı zamanda öğretmen kurmuş olduğu iyi ilişkilerle öğrencilerine örnek olacak gerekirse öğrencilerinin sosyal beceriye sahip olmaları konusunda onlara eğitim verecektir. Tutumların gelişmesi ise sınıftaki sosyal ilişkilerin sonucunda mümkün olacaktır. Sınıftaki etkinliklere katılma sonucu öğrenciler kısa zamanda öğretmenlerinin nasıl hareket edeceği, ne çeşit bir kişiliği olduğu ve sınıfı ne derece sevdiği konusunda ortak inançlara sahip olurlar. Bu inançlar sınıftaki davranışları bütün yönleriyle renklendirir ve bir kere kurulduğunda oldukça sabit bir atmosfer yaratır. Bu atmosfer bir yandan öğrencinin kişiliğini, diğer yandan öğrenimini etkiler. Mesleğinin bilincinde olan bir öğretmen , sınıf atmosferi içinde bir yandan öğrencilerini gerekli bilgi ve beceri ile donatmaya çalışırken diğer yandan kişiliği ile onları etkilediğini bilmelidir (Küçükahmet, 1997).

Son yıllarda öğretmen adaylarında bulunması gereken roller konusunda üç alan belirmektedir. Bu alanlar:

- 1- Organizasyon-planlama ve öğretim yaklaşımları
- 2- Mesleki profesyonellik

3- Sosyal beceriler (Capel, 1996)

Burada belirtilen sosyal becerilerden kasıt öğretmenin, öğrenciler ve diğer görevlilerle iyi iletişim kurması, espri anlayışına sahip olması, takımla iyi ilişkiler kurması, güç durumlarla başa çıkabilmesi gibi bir takım özelliklerdir (Yüksel, 2001).

Bunun dışında öğretmenlerde bulunması gerekli olan öğretilebilir, öğrenilebilir davranışlar etkin öğretmenlerde bulunması gereken özellikler olarak görülmektedir. Etkin öğretmen özelliklerinden bazıları şu şekilde sıralanmaktadır.

1- Öğretim uzmanı

2- Yönetici

3- Güdüleyici

4- Lider

5- Danışman

6- Çevre düzenleyici

7- Model (Servet, 1997).

Tüm öğretmenler için iletişim önemlidir fakat beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerle iletişimde çok farklı bir yeri vardır. Çünkü beden eğitimi öğretmenleri sınıf ortamından daha sıcak olan salon ortamında öğrencilerle daha yakın ilişkiindedirler. Beden eğitimi ve spor öğretmenin taşıması gereken en önemli üç nitelik ise öğrencileri her konuda anlaması, mesleki

bilgi ve becerilerinin yeterli olması ve espri anlayışına sahip olmasıdır (Demirhan, Açıkkada ve Altay, 1996).

Çağdaş bir beden eğitimi öğretmeni, sevecen, sabırlı, etkili iletişim kurabilen, öğrenmeyi bilen, sürekli öğrenme dürtüsü içinde olan, dar bir alanda derinlik yerine, geniş bir bilgi, beceri ve kültür temeline sahip yetişmiş, bildiğini sergileyen değil, kullanabilen, eşit davranan, öğrencide bilgi ve beceri kazanmaya yönelik istek uyandırabilen, öğrenmeyi öğreten, okul çevre işbirliği içersinde ve rehber olan, tartışmalı, katılımlı bir sınıf ortamı yaratan, alan bilgi ve becerisinde yeterli, problem çözmeye becerisi edinmiş, eleştirel düşünebilen, mesleğini seven, akılcı ve bilimsel davranabilen, çevreye karşı sorumlu ve duyarlı, kendine güvenebilen, demokratik davranış ve tutum geliştirebilen, teşvik eden, dürüst, nazik, samimi, dikkatli, canlı ve coşkulu, diplomatik ve disiplinli, sevimli ve çekici, saygılı ve itibarlı, açık fikirli, değişik-farklı ve yeni fikirlere açık, görsel yardım sunan, katılımcı, bireysel etkileyici, anne-baba rolünde, iyi giyimli, mutlu bir kişi olmalıdır (Pehlivan, 1999).

Araştırmacının gözlemlerine göre, beden eğitimi öğretmenleri ya da diğer branş öğretmenlerinin sosyal beceri eğitimleri eğitim programlarındaki yerini alamamıştır. Böylece öğretmenlerin öğrencilerle kolay iletişimlerini sağlayacak becerilerden yoksun kaldığı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin, eğitimin ayrılmaz bir parçası olan iletişim ve dolayısıyla sosyal beceriler konularında ne derece yeterli oldukları bilimsel çalışmalarla ortaya çıkarılmalıdır. Araştırmalar sonunda elde edilen bulguların eğitim programcılarına, özellikle eğitim fakültelerinin eğitim programlarını hazırlayan uzmanlara yararlı olacağı düşünülebilir.

Bu araştırma yukarıda belirtilen noktalardan yola çıkarak özel ve devlet okullarında görevli beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri düzeylerini ve bu düzeyin cinsiyet, medeni durum, mesleki tecrübe ve çalışılan yaş grubu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın problemi aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

Problem Cümlesi

Bursa il merkezindeki özel ve devlet okullarında görevli beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri düzeyleri öğretmenlerin cinsiyetine, çalıştıkları yaş grubuna, öğretmenlerin mesleki tecrübelerine ve medeni durumlarına göre değişmekte midir?

Alt Problemler

Yukarıdaki problemin incelenmesi için araştırmada şu sorular yanıtlanmaya çalışılmıştır.

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **envanterinin tümünden** aldıkları puanlar öğretmenlerin bayan-erkek olmasına göre değişmekte midir?
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **envanterinin tümünden** aldıkları puanlar öğretmenlerin ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmalarına göre değişmekte midir?
3. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **envanterinin tümünden** aldıkları puanlar öğretmenlerin 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübelerine göre değişmekte midir?
4. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **envanterinin tümünden** aldıkları puanlar öğretmenlerin evli, bekar ya da dul olmalarına göre değişmekte midir?

5. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin bayan-erkek olmasına göre değişmekte midir?
6. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmalarına göre değişmekte midir?
7. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübelerine göre değişmekte midir?
8. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin evli, bekar ya da dul olmalarına göre değişmekte midir?
9. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin bayan-erkek olmasına göre değişmekte midir?
10. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmalarına göre değişmekte midir?
11. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübelerine göre değişmekte midir?
12. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin evli, bekar ya da dul olmalarına göre değişmekte midir?
13. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal kontrol alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin bayan-erkek olmasına göre değişmekte midir?

14. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal kontrol alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmalarına göre değişmekte midir?
15. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal kontrol alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübelerine göre değişmekte midir?
16. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **duyuşsal kontrol alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin evli, bekar ya da dul olmalarına göre değişmekte midir?
17. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin bayan-erkek olmasına göre değişmekte midir?
18. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmalarına göre değişmekte midir?
19. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübelerine göre değişmekte midir?
20. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin evli, bekar ya da dul olmalarına göre değişmekte midir?
21. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal duyarlık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin bayan-erkek olmasına göre değişmekte midir?
22. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal duyarlık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmalarına göre değişmekte midir?

23. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal duyarlık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübelerine göre değişmekte midir?
24. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal duyarlık alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin evli, bekar ya da dul olmalarına göre değişmekte midir?
25. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal kontrol alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin bayan-erkek olmasına göre değişmekte midir?
26. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal kontrol alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmalarına göre değişmekte midir?
27. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal kontrol alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübelerine göre değişmekte midir?
28. Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri **sosyal kontrol alt ölçeğinden** aldıkları puanlar öğretmenlerin evli, bekar ya da dul olmalarına göre değişmekte midir?

Araştırmanın Önemi

Eğitim öğretim kurumlarında öğretmen ile öğrenci arasında kurulan olumlu iletişimin öğrenmeyi olumlu etkilediği bir gerçektir. Bu doğrultuda eğitim ve öğretimin kalitesini arttırmak için öğretmenlerin olumlu iletişimde gerekli olan sosyal becerilere de sahip olması beklenmektedir. Bu bakımdan okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri düzeylerini ortaya çıkartmanın da faydalı olacağına inanılmaktadır.

Bu araştırmayla ilköğretim ve orta öğretim kademesinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sosyal beceri düzeyleri ve cinsiyet, çalışılan öğrenci grubu, mesleki deneyim yılı gibi değişkenlerin sosyal beceri düzeyine ne oranda etki ettiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sosyal becerilerinin belirlenmesi durumunda ortaya çıkacak sonucun beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren kurumlara ve ilgililere yardımcı olması beklenmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri düzeyleri alanında yapılan bu araştırma, bu alanda yapılan sınırlı sayıdaki araştırmalardan birisi olması nedeniyle de önemli görülebilir.

Sayıtlar

- 1- Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uygulanan anket formundaki sorulara içtenlikle cevap verdiği kabul edilmektedir.

Sınırlılıklar

- 1- Araştırmanın evrenini, Bursa ili merkez üç ilçesindeki (Osmangazi, Yıldırım, Nilüfer) devlet ve özel okullarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluşturmaktadır. Dolayısıyla elde edilen bulgular ancak beden eğitimi ve spor öğretmenlerine bilgi verici olabilir.
- 2- Bu araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sosyal beceri düzeylerini ölçmek amacıyla Riggio tarafından geliştirilen ve Galip Yüksel (1998) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Sosyal Beceri Envanteri (Social Skills Inventory) kullanılmıştır. Dolayısıyla elde edilen veriler bu ölçek puanları ile sınırlıdır.

Tanımlar

Bu araştırmada yer alan kavramlar aşağıdaki anlamlarda kullanılmıştır.

Sosyal Beceri: Başkalarından olumlu tepkiler getirecek ve olumsuz tepkilerin gelmesini önleyecek, başkalarıyla etkileşimi m¼mk¼n kılan, sosyal aıdan kabul edilebilir, çevrede etki bırakan, hedefe y¼nelik, sosyal içeriğe g¼re değişen, hem belirli g¼zlenebilir hem de g¼zlenemeyen bilişsel ve duyuşsal ¼geleri içeren ve ¼đrenilebilir davranışlardır. Bu davranışlar sosyal bilgiyi alma, ¼z¼mleme, anlama ve uygun tepkide bulunmayı kapsar.

Duyuşsal Anlatımcılık (emotional expressivity): Bireyin s¼zel olmayan duyuşsal mesajları iletebilme becerisi.

Duyuşsal Duyarlılık (emotional sensitivity): Diğerlerinin s¼zel olmayan mesajlarını anlama ve yorumlama becerisi.

Duyuşsal Kontrol (emotional control): Bireyin s¼zel olmayan mesaj ve duygularını d¼zenleme ve kontrol etme becerisi.

Sosyal Anlatımcılık (social expressivity): Karşılıklı konuşmada diğerleri meşgul olmak ve s¼zel anlatım becerisi.

Sosyal Duyarlılık (social sensitivity): Diğerlerinin s¼zel iletişimlerini yorumlama becerisi.

Sosyal Kontrol (social control): Sosyal ortamlarda kendinden eminlik, sosyal rol oynama ve kendini ayarlama becerisi.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde konuyla ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılmış bazı araştırmalar kısaca özetlenmiştir.

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Sosyal beceri konusunda Türkiye'de sınırlı çalışma yapılmıştır. Özellikle öğretmenlerin sosyal becerilerini ölçmeye yönelik çalışmalara pek rastlanmamaktadır. Ancak sosyal becerileri oluşturan atılganlık, empati, kendini ayarlama, kızgınlık gibi konularda bazı çalışmalar yapılmıştır.

Acar (1980), tarafından yapılan bir araştırmada grupta atılganlık eğitiminin bireyin atılganlık düzeyine etkisi incelenmiştir. Hemşirelik bölümünde okuyan 60 öğrenci ile dokuz haftalık atılganlık eğitimi yürütülmüştür. Elde edilen bulgular grupta atılganlık eğitiminin, bireylerin atılganlık düzeyini olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

Aydın (1985), tarafından yapılan bir araştırmada çocuklarda öğrenilmiş çaresizliğe özgü yükleme biçimi ile arkadaşlık ilişkilerini artırmada sosyal beceri eğitimi ile sosyal başarı eğitiminin bir karşılaştırılması yapılmış ve sosyal beceri eğitiminin arkadaş ilişkilerini artırmada sosyal başarı eğitiminden daha etkili olduğu gözlenmiştir. Araştırmada 4. ve 5. sınıflarda okuyan 233 kız ve 239 erkek olmak üzere toplam 472 denek kullanılmıştır. Sonuçlar sosyal beceri eğitiminin öğrenilmiş çaresizliğe özgü yükleme biçimini ortadan kaldırmada ve arkadaş ilişkilerinde başarıyı artırmada, sosyal başarı eğitiminden daha etkili olduğunu göstermiştir.

Dökmen (1986), tarafından yapılmış bir araştırmada bir grup deneğe sözel olmayan iletişim odaklı ve yüz ifadelerini teşhis becerisini geliştirmeyi amaçlayan bir eğitim verilmiştir. Eğitim alan deneklerin kişilerarası iletişim çatışmalarına girme eğilimlerinde belli bir azalma görölmüştür.

Bacanlı (1990), tarafından yapılan betimsel bir çalışmada ise kendini ayarlama becerisi bazı değişkenlerle ilişkili olarak incelenmiştir. Çeşitli yükseköğretim programlarında okuyan öğrenciler arasında ve erkeklerle kızlar arasında kendini ayarlama açısından bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Kendini ayarlama becerisi ile sosyo-ekonomik düzey arasında .01 anlamlılık düzeyinde olumlu yönde bir ilişki tespit edilmiştir.

Korkut (1996) tarafından yapılan bir araştırmada, 10 hafta süren iletişim becerileri eğitimi programının lise öğrencilerinin sahip oldukları iletişim becerileri konusundaki kendilerini değerlendirmeleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışmaya 16 deney, 16 kontrol grubunda olmak üzere 32 kişi katılmıştır. Elde edilen bulgulara göre iletişim becerileri eğitim programının öğrencilerin iletişim becerilerini değerlendirmede olumlu etkiye sahip olduğu saptanmıştır.

Yüksel (2001) tarafından yapılan bir araştırmada ise sosyal beceri eğitiminin üniversite öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerine olan etkisi incelenmiş, sosyal beceri eğitimine katılan öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri, eğitime katılmayan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur.

Çetin (2001) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen adayları öğrenciler, öğretmenlerin fiziksel özelliklerini (ses, kıyafet, vb.) ve entelektüel özelliklerini (yaratıcılık, orjinallik, vb.) ideal öğretmenin özelliği olarak pek düşünmezken; ideal öğretmen özelliği olarak saygı, liderlik, dürüstlük

ve insan tabiatını anlama gibi sosyal nitelikleri aramaktadırlar. İdeal bir öğretmende aranan diğer kişilik özellikleri ise; öğretmeye karşı ilgi, duygusal denge, neşe, kendine güven ve hoşgörü şeklinde sıralanmaktadır.

Demirhan, Açıkada ve Altay (1996) tarafından 12-14 yaş grubunda ortaokul öğrencileri ile yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre ise beden eğitimi öğretmenlerinde bulunması gereken en önemli beş özellik, kendine güveni olması, mesleki bilgi ve becerilerde yeterli olması, iyi bir disiplin anlayışına sahip olması ve ders işlerken sportmen olmasıdır. Yine aynı araştırmanın sonuçlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmeninin taşıması gereken en önemli üç nitelik ise öğrencileri her konuda anlaması, mesleki bilgi ve becerilerinin yeterli olması ve espri anlayışına sahip olmasıdır .

Yurt Dışında Yapılan Bazı Araştırmalar

Riggio ve arkadaşları (1990) tarafından yapılan ve sosyal beceri ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelendiği bir çalışmada sosyal beceri puanı benlik saygısı puanı ile olumlu ilişki gösterirken, sosyal kaygı ve yalnızlık olumsuz ilişki göstermiştir.

Argyle ve Luo Lu (1990) tarafından yapılan 31 kadın ve 32 erkek olmak üzere 63 kişinin katıldığı bir çalışmada sosyal beceri ve mutluluk arasındaki ilişki incelenmiştir. 63 yetişkine mutluluk, dışadönüklük, nörotiklik, sosyal yeterlik ve işbirliğini ölçen araçlar birlikte verilmiş ve dört hafta sonra mutluluk ölçeği yeniden uygulanarak elde edilen verilerin çözümlenmesi ile atılganlığın mutluluk ile ilişkili ve onun yordayıcısı bir unsur olduğu sonucuna varılmıştır. ise sosyal beceriye sahip olmamak depresyonun ve mutsuzluğun bir kaynağı olarak görülmüştür.

Suomi, Joanne, Collier, Douglas, Brown, Lou (2003) tarafından yapılan Beden eğitimi sınıflarında ilkokul öğrencilerinin sosyal deneyimlerini etkileyen faktörlerin incelendiği bir araştırmada bu faktörler şu şekilde sıralanmıştır. 1- Beden eğitimi öğretmenleri, 2-Yapılan aktivitelerin sosyal içeriği, 3-Kültür, 4- Öğrencilerin sosyal becerileri.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacını gerçekleştirebilmek üzere nasıl bir yol izlendiği sırasıyla ele alınmış; araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesine ilişkin süreç ve işlemler açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Belirli bir konuda var olan bir durumu olduğu gibi ortaya çıkartmayı; tavırları ve davranışları açıklamayı, karşılaştırmayı ve betimlemeyi amaçlayan araştırmalar tarama araştırmalarıdır (Karasar, 1991; Gürsakal, 2001). Özel ve devlet okullarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sosyal beceri düzeylerinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada da, var olan durum yansıtılmaya çalışıldığından, araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak desenlenmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Bursa ili özel ve devlet okullarının ilköğretim ve orta öğretim kademesinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada tüm evrene ulaşılmaya çalışılmış bu nedenle il çapında toplam 456 envanter uygulanmış; geriye dönen 368 envanterden 311'i araştırmada kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan araç 1986 yılında Riggio tarafından geliştirilmiş ve 1989 yılında revize edilerek bugünkü şeklini almış olan 14 yaşın üstündeki bireylere uygulanabilecek bir araçtır. Riggio tarafından yapılan çalışmalarda

SBE'nin güvenilirlik katsayısı $r = .94$ olarak bulunmuştur. Alt ölçeklerden elde edilen güvenilirlik katsayıları ise $r = .81$ ile $r = .96$ arasında değişmektedir. Araç Yüksel (1998) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır.

SBE temel sosyal becerileri ölçmek amacıyla küçük çapta hazırlanmış 90 madde ve altı alt ölçekten oluşan kendini tanımlama (Self-Report) türünden bir araçtır. Alt ölçekler; 1- Duyuşsal anlatımcılık, 2- Duyuşsal duyarlık, 3- Duyuşsal kontrol, 4- Sosyal anlatımcılık, 5- Sosyal duyarlık ve 6- Sosyal kontrol olarak adlandırılmaktadır. Her bir alt ölçek 15 maddeden oluşmaktadır. Envanterdeki maddelere 5'li likert tipi bir cevaplama anahtarı hazırlanmıştır. Anahtarda en yüksek puan 5 en düşük puan ise 1 dir. Bir kişi envanterin bütününden toplam puan olarak en düşük 90, en yüksek 450 puan alabilir. Alt ölçeklerden ise en az 15 en yüksek 45 puan alınabilmektedir. Ayrıca SBE, sosyal yeterlik ya da sosyal becerilerin tümünü kapsayan global sosyal beceri seviyesini toplam olarak hesaplamaktadır.

Alt Ölçekleri Tanımlama

SBE, sosyal iletişim becerilerini duyuşsal ve sosyal olmak üzere iki seviyede ölçen altı alt ölçeği kapsar. "Anlatımcılık", "duyarlık" ve "kontrol" her bir seviye ile değerlendirilmektedir. Anlatımcılık, birbirleriyle iletişim kurma becerisini, duyarlık, bireylerin diğer bireylerden aldıkları mesajları yorumlama becerisini, kontrol, ise çeşitli sosyal durumlarda iletişimsel süreci düzenleme becerisini ifade etmektedir. Alt ölçekler aşağıda daha ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Duyuşsal Anlatımcılık

Duyuşsal anlatımcılık alt ölçeği, bireylerin sözel olmayan iletişim becerilerini, özellikle duyuşsal mesajları gönderme becerilerini ölçer. Bu yapı ayrıca bireyler arası etkileşimde eğilimlerin sözel olmayan anlatım yönünü de

ölçebilmektedir. Bunun yanı sıra duyussal anlatımcılık alt ölçeği, duyussal durumları tam olarak ifade etme becerilerini de ölçmektedir. Duyussal anlatımcı bireyler canlı ve neşelidirler ve bu becerileri ile diğer insanları etkileyebilirler. Örnek madde: “Durgun geçen bir toplantıyı neşelendirebilirim.”

Duyussal Duyarlık

Duyussal duyarlık alt ölçeği, başkalarının sözel olmayan iletişimlerini alma ve yorumlama becerilerini ölçmektedir. Duyussal yönden duyarlı bireyler, başka bireylerin duyussal imalarını doğru ve tam olarak yorumlarlar. Başka bireyler, duyussal olarak duyarlı bireyleri çabuk etkileyebilirler. Bu alt ölçekten yüksek puan alan bireyler, başkalarının duyussal durumlarını empatik olarak ifade edebilirler. Örnek madde: “Üzüntülü filmlerde bazen ağlarım.”

Duyussal Kontrol

Duyussal kontrol alt ölçeği, bireylerin duyussal ve sözel olmayan tepkilerini düzenleme ve kontrol becerilerini ölçmektedir. Duyussal kontrol, belli başlı duyguları yetenekle birleştirme ve bu duyguları bir maske altında gizleme becerilerini kapsar. Örneğin, bir şakaya uygun ortamda gülmek veya üzüntüyü gizlemek için neşeli bir yüz ifadesi sergilemek gibi. Bu alt ölçekten yüksek puan alanlar, güçlü duygularını göstermeye karşı kontrol etme eğilimindedirler. Örnek madde: “Bir önceki dakika mutlu, bir sonraki dakika üzgün görünmeyi kolaylıkla başarabilirim.”

Sosyal Anlatımcılık

Sosyal anlatımcılık alt ölçeği, sözel anlatımcılığı ve bireylerin birbirleriyle sosyal iletişim kurma ve iletişime katılma becerilerini ölçmektedir. Diğer bir deyişle sosyal yakınlaşmadaki becerileri ölçmektedir. Bu alt ölçekten yüksek puan alanlar, cana yakın, sosyal ya da her hangi bir konuda sohbeti başlatma ve

yönlendirme becerilerine sahiptirler. Anılan alt ölçekteki yüksek puan sözel akıcılıkla da ilişkilidir. Özellikle sosyal kontrol alt ölçeği puanı düşük olan bireyler sosyal anlatımcı bireylerdir. Bu bireyler söylemek istediklerini içeriğe bağlı olmaksızın kendi başlarına konuşmayı kolaylıkla yönlendirebilirler. Diğer bir deyişle doğal bir şekilde konuşmayı sürdürebilirler. Örnek madde: “Bir hikaye anlatırken konunun anlaşılması için genellikle pek çok el kol hareketi yaparım.”

Sosyal Duyarlık

Bu alt ölçek, başkalarının sözel iletişimlerini yorumlama becerilerini ölçmektedir. Bunun yanı sıra, bireylerin uygun sosyal davranışları yönlendiren normları anlamak ve bireysel duyarlılığı değerlendirmektedir. sosyal duyarlı bireyler, sosyal davranışları sergilerken oysal normlara özen gösterirler ve ortama uygun hareket etme bilincindedirler. Aynı zamanda bu alt ölçekteki yüksek puanlar, sosyal anlatımcılık ve sosyal kontrol alt ölçeklerindeki düşük puanları artırmakla birlikte, sosyal etkileşime katılmayı engelleyen bireysel bilinci de yansıtabilmektedir. Örnek madde: “Bazen başkalarının bana söylediklerini sanki çok kişisel olarak algılıyorum.”

Sosyal Kontrol

Bu ölçek te, sosyal rol oynama ve bireyin sosyal olarak kendini ortaya koyma becerilerini ölçmektedir. Sosyal kontrol becerisi gelişmiş bireyler, herhangi bir sosyal durumda ortama uygun hareket eden, kendinden emin ve sosyal durumlara kolayca ayak uydurabilen bireylerdir. Sosyal kontrol becerisi aynı zamanda, sosyal etkileşim sırasında yapılan iletişimin içeriği ve yönlendirilmesi konusunda da bireylere yardımcı olmaktadır. Örnek madde: “Grup tartışmalarını yönetmede genellikle çok başarılıyım.” (Yüksel, 1998).

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada verilerin toplanabilmesi için öncelikle Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınmıştır. Envanter araştırmacı tarafından oğaltılmış ve öğretmenlere dağıtılmıştır. Bir hafta sonra dağıtılan ölçekler geri toplanmıştır. 456 envanter dağıtılmış geri dönen 368 envanterden geçersiz olanlar ayıklandıktan sonra geçerli 311 envanter araştırmaya dahil edilmiştir..

Verilerin çözümlenmesi ve Analizi

Araştırmada elde edilen veriler öğretmenlere ait kişisel bilgiler ve sosyal beceri düzeylerini belirten veriler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Tüm veriler SPSS 10.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Sosyal beceri envanterinin tümünden ve alt ölçeklerinden alınan puanların hesaplanması envanterin kendi hesaplama sistemiyle toplanmıştır. Alınan bu puanların değişkenlere göre anlamlı fark gösterip göstermediğini tespit etmek için ise Kruskall-Wallis testi kullanılmıştır. Karşılaştırmalarda anlamlılık düzeyi olarak 0.05 düzeyi belirlenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın amacı doğrultusunda toplanan verilerin analizi sonucunda ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

Bulguların sunulmasında, araştırmanın alt problemlerine uyularak öncelikle beden eğitimi öğretmenlerinin sosyal beceri envanterinin tümünden aldıkları puanın kişisel özelliklerine (cinsiyet, medeni durum, mesleki deneyim ve çalıştıkları öğrenci grubu) göre değişip değişmediğine bakılmıştır. Daha sonra ise sırasıyla duyuşsal anlatımcılık, duyuşsal duyarlık, duyuşsal kontrol, sosyal anlatımcılık, sosyal duyarlık ve sosyal kontrol alt ölçeklerinden alınan puanların kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğine bakılmıştır.

1- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin SBE'nin Tümünden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımları

Alt problemler içinde yer alan ilk alt problem ile öğretmenlerin sosyal beceri envanterinin tümünden aldıkları puanın kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamına giren öğretmenlerin bayan-erkek olmaları, evli, bekar ya da dul olmaları ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmaları ve 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeleri açısından aldıkları puanın farklılaşp farklılaşmadığı araştırılmış ve elde edilen bulgular sırası ile verilmiştir.

Tablo-1: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamaları

	Toplam puan	Duyuşsal anlatımcılık	Duyuşsal duyarlılık	Duyuşsal kontrol	Sosyal anlatımcılık	Sosyal duyarlılık	Sosyal kontrol
N	311	311	311	311	311	311	311
Ortalama	283,36	44,88	48,86	41,85	46,86	43,73	57,18
SS	26.09	6.55	8.96	8.00	8.71	7.68	7.98
Range	149	39	46	47	49	40	43
Minimum	220	25	25	22	23	24	32
Maximum	369	64	71	69	72	64	75

Tablo-1'de görüldüğü gibi öğretmenler SBE'nin genelinden ortalama 283.36 puan, duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden ortalama 44.88 puan, duyuşsal duyarlılık alt ölçeğinden ortalama 48.86 puan, duyuşsal kontrol alt ölçeğinden ortalama 41.85 puan, sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden ortalama 46.86 puan, sosyal duyarlılık alt ölçeğinden ortalama 43.73 puan ve sosyal kontrol alt ölçeğinden ortalama 57.18 puan almışlardır.

Tablo-2: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımını gösteren tablo.

CİNSİYET		TOPLAM PUAN
ERKEK	N	201
	Ortalama	283,41
	SS	26,21
BAYAN	N	110
	Ortalama	283,27
	SS	25,98

Tablo-2'de görüldüğü gibi erkek öğretmenler SBE'nin genelinden ortalama 283.41 puan, bayan öğretmenler ise SBE'nin genelinden ortalama 283.27 puan almışlardır.

Tablo-3: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımını gösteren tablo.

MEDENİ DURUM		Toplam Puan
EVLİ	N	253
	Ortalama	282,82
	SS	26,39
BEKAR	N	52
	Ortalama	286,08
	SS	25,09
DUL	N	6
	Ortalama	282,67
	SS	23,90

Tablo-3'te görüldüğü gibi evli öğretmenler SBE'nin genelinden ortalama 282,82 puan, bekar öğretmenler 286,08 puan ve dul öğretmenler 282,67 puan almışlardır.

Tablo-4: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımını gösteren tablo.

ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU		TOPLAM PUAN
7 / 11	N	34
	Ortalama	284,74
	SS	25,53
12 / 14	N	161
	Ortalama	280,78
	SS	25,26
15 / 17	N	116
	Ortalama	286,55
	SS	27,19

Tablo-4'te görüldüğü gibi 7/11 yaş grubu ile çalışan öğretmenler SBE'nin genelinden 284,74 puan, 12/14 yaş grubu ile çalışan öğretmenler 280,78 puan, 15/17 yaş grubu ile çalışan öğretmenler ise 286,55 puan almışlardır.

Tablo-5: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin tümünden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımını gösteren tablo.

MESLEKİ DENEYİM		TOPLAM PUAN
0	N	104
/	Ortalama	282,73
5	SS	25,26
6	N	80
/	Ortalama	281,55
10	SS	22,77
11	N	48
/	Ortalama	286,96
15	SS	26,80
16	N	29
/	Ortalama	282,66
20	SS	26,46

20 ve üstü	N	50
	Ortalama	284,54
	SS	31,92

Tablo-5'te görüldüğü gibi 0/5 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler SBE'nin genelinden ortalama 282,73 puan, 6/10 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler, SBE'nin genelinden ortalama 281,55 puan, 11/15 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler, SBE'nin genelinden ortalama 286,96 puan, 16/20 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler, SBE'nin genelinden ortalama 282,66 puan, 20 yıl ve üstünde çalışma tecrübesine sahip öğretmenler SBE'nin genelinden ortalama 284,54 puan almışlardır.

Tablo- 6 : Araştırmaya katılan öğretmenlerin SBE'nin tümünden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren tablo.

		n	P değeri
CİNSİYET	Bayan	110	,936
	Erkek	201	
MEDENİ DURUM	Evli	253	,610
	Bekar	52	
	Dul	6	
ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU	0/7	34	,134
	7/11	161	
	12/17	116	

MESLEKİ DENEYİM	0/5	104	,898
	6/10	80	
	11/15	48	
	12/20	29	
	20 ve üstü	50	

Tablo 6’da görüldüğü SBE’nin tümünden alınan puanlarla cinsiyet değişkeni arasında .936, medeni durum değişkeni arasında .610, çalışılan yaş grubu arasında .134, mesleki deneyim arasında ise .898 farklılaşma bulunmuştur. Bu sonuçlar ise $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmemektedir ($P > 0.05$).

2- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Duyuşsal Anlatımcılık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımları

Alt problemler içinde yer alan ikinci alt problem ile öğretmenlerin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puanın kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamına giren öğretmenlerin bayan-erkek olmaları, evli, bekar ya da dul olmaları ilköğretim, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmaları ve 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeleri açısından aldıkları puanın farklılaşp farklılaşmadığı araştırılmış ve elde edilen bulgular sırası ile verilmiştir.

Tablo-7: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE’nin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımını gösteren tablo.

CİNSİYET		Duyuşsal anlatımcılık
ERKEK	N	201
	Ortalama	44,60
	SS	6,20
BAYAN	N	110
	Ortalama	45,41
	SS	7,15

Tablo-7’de görüldüğü gibi erkek öğretmenler duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden ortalama 44,60 puan, bayan öğretmenler ise duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden ortalama 45.41 puan almışlardır.

Tablo-8: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımını gösteren tablo.

MEDENİ DURUM		Duyuşsal anlatımcılık
EVLİ	N	253
	Ortalama	44,61

	SS	6,45
BEKAR	N	52
	Ortalama	45,83
	SS	7,02
DUL	N	6
	Ortalama	48,17
	SS	6,40

Tablo-8’de görüldüğü gibi evli öğretmenler duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden ortalama 44,61 puan, bekar öğretmenler 45,83 puan ve dul öğretmenler 48,17 puan almışlardır.

Tablo-9: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımını gösteren tablo.

ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU		Duyuşsal anlatımcılık
7 / 11	N	34
	Ortalama	44,94
	SS	6,27

12 / 14	N	161
	Ortalama	44,84
	SS	7,05
15 / 17	N	116
	Ortalama	44,93
	SS	5,94

Tablo-9’de görüldüğü gibi 7/11 yaş grubu ile çalışan öğretmenler duyuşsal anlatımcılık 44,94 puan, 12/14 yaş grubu ile çalışan öğretmenler 44,84 puan, 15/17 yaş grubu ile çalışan öğretmenler ise 44,93 puan almışlardır.

Tablo-10: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımını gösteren tablo.

MESLEKİ DENEYİM		Duyuşsal anlatımcılık
0 / 5	N	104
	Ortalama	44,64
	SS	7,35

6 / 10	N	80
	Ortalama	45,38
	SS	5,61
11 / 15	N	48
	Ortalama	44,08
	SS	6,49
16 / 20	N	29
	Ortalama	45,07
	SS	7,28
20 ve üstü	N	50
	Ortalama	45,26
	SS	5,96

Tablo-10'da görüldüğü gibi 0/5 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden ortalama 44,64 puan, 6/10 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler ortalama 45,38 puan, 11/15 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 44,08 puan, 16/20 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 45,07 puan, 20 yıl ve üstünde çalışma tecrübesine sahip öğretmenler ise 45,26 puan almışlardır.

Tablo- 11: Araştırmaya katılan öğretmenlerin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını gösteren tablo.

		n	P değeri
CİNSİYET	Bayan	110	,439
	Erkek	201	
MEDENİ DURUM	Evli	253	,203
	Bekar	52	
	Dul	6	
ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU	0/7	34	,875
	7/11	161	
	12/17	116	
MESLEKİ DENEYİM	0/5	104	,738
	6/10	80	
	11/15	48	
	12/20	29	
	20 ve üstü	50	

Tablo 11’de görüldüğü duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden alınan puanlarla cinsiyet değişkeni arasında .439, medeni durum değişkeni arasında .203, çalışılan yaş grubu arasında .875, mesleki deneyim arasında ise .738 farklılaşma bulunmuştur. Bu sonuçlar ise $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmemektedir ($P > 0,05$).

3- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Duyuşsal Duyarlık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımları

Alt problemler içinde yer alan üçüncü alt problem ile öğretmenlerin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puanın kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamına giren öğretmenlerin bayan-erkek olmaları, evli, bekar ya da dul olmaları ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmaları ve 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeleri açısından aldıkları puanın farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmış ve elde edilen bulgular sırası ile verilmiştir.

Tablo-12: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımını gösteren tablo.

CİNSİYET		Duyuşsal duyarlık
ERKEK	N	201
	Ortalama	48,24
	SS	8,94
BAYAN	N	110
	Ortalama	50,00
	SS	8,93

Tablo-12’de görüldüğü gibi erkek öğretmenler duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 48,24 puan, bayan öğretmenler ise duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 50,00 puan almışlardır.

Tablo-13: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımını gösteren tablo.

MEDENİ DURUM		Duyuşsal duyarlık
EVLİ	N	253
	Ortalama	48,51
	SS	8,95
BEKAR	N	52
	Ortalama	50,12
	SS	9,01
DUL	N	6
	Ortalama	53,00
	SS	8,49

Tablo-13’de görüldüğü gibi evli öğretmenler duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 48,51 puan, bekar öğretmenler 50,12 puan ve dul öğretmenler 53,00 puan almışlardır.

Tablo-14: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımını gösteren tablo.

ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU		Duyuşsal duyarlık
7 / 11	N	34
	Ortalama	50,62
	SS	9,07
12 / 14	N	161
	Ortalama	47,94
	SS	8,57
15 / 17	N	116
	Ortalama	49,63
	SS	9,38

Tablo-14'te görüldüğü gibi 7/11 yaş grubu ile çalışan öğretmenler duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden 50,62 puan, 12/14 yaş grubu ile çalışan öğretmenler 47,94 puan, 15/17 yaş grubu ile çalışan öğretmenler ise 49,63 puan almışlardır.

Tablo-15: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımını gösteren tablo.

MESLEKİ DENEYİM		Duyuşsal duyarlık
0 / 5	N	104
	Ortalama	48,40
	SS	8,41
6 / 10	N	80
	Ortalama	48,91
	SS	8,75
11 / 15	N	48
	Ortalama	49,19
	SS	8,44
16 / /	N	29
	Ortalama	49,21

20	SS	9,19
20 ve üstü	N	50
	Ortalama	49,24
	SS	10,90

Tablo-15'te görüldüğü gibi 0/5 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 48,40 puan, 6/10 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler ortalama 48,91 puan, 11/15 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 49,19 puan, 16/20 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 49,21 puan, 20 yıl ve üstünde çalışma tecrübesine sahip öğretmenler ise ortalama 49,24 puan almışlardır.

Tablo- 16: Araştırmaya katılan öğretmenlerin duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren tablo.

		n	P değeri
CİNSİYET	Bayan	110	,101
	Erkek	201	
MEDENİ DURUM	Evli	253	,304
	Bekar	52	
	Dul	6	
ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU	0/7	34	,128
	7/11	161	

	12/17	116	
MESLEKİ	0/5	104	,888
DENEYİM	6/10	80	
	11/15	48	
	12/20	29	
	20 ve üstü	50	

Tablo 16’da görüldüğü duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden alınan puanlarla cinsiyet değişkeni arasında .101, medeni durum değişkeni arasında .304, çalışılan yaş grubu arasında .128, mesleki deneyim arasında ise .888 farklılaşma bulunmuştur. Bu sonuçlar ise $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmemektedir ($P>0.05$).

4- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Duyuşsal Kontrol Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımları

Alt problemler içinde yer alan dördüncü alt problem ile öğretmenlerin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puanın kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamına giren öğretmenlerin bayan-erkek olmaları, evli, bekar ya da dul olmaları ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmaları ve 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeleri açısından aldıkları puanın farklılaşp farklılaşmadığı araştırılmış ve elde edilen bulgular sırası ile verilmiştir.

Tablo-17: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımını gösteren tablo.

CİNSİYET		Duyuşsal kontrol
ERKEK	N	201
	Ortalama	42,59
	SS	7,76
BAYAN	N	110
	Ortalama	40,49
	SS	8,29

Tablo-17'de görüldüğü gibi erkek öğretmenler duyuşsal kontrol alt ölçeğinden ortalama 42,59 puan, bayan öğretmenler ise duyuşsal kontrol alt ölçeğinden ortalama 40,49 puan almışlardır.

Tablo-18: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımını gösteren tablo.

MEDENİ DURUM		Duyuşsal kontrol
--------------	--	------------------

EVLİ	N	253
	Ortalama	41,94
	SS	7,95
BEKAR	N	52
	Ortalama	42,06
	SS	8,32
DUL	N	6
	Ortalama	35,83
	SS	5,64

Tablo-18’de görüldüğü gibi evli öğretmenler duyuşsal kontrol alt ölçeğinden ortalama 41,94 puan, bekar öğretmenler 42,06 puan ve dul öğretmenler 35,83 puan almışlardır.

Tablo-19: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımını gösteren tablo.

ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU		Duyuşsal kontrol
7 / 11	N	34
	Ortalama	40,50
	SS	5,70
12 / 14	N	161
	Ortalama	41,85
	SS	8,31
15 / 17	N	116
	Ortalama	42,23
	SS	8,15

Tablo-19'da görüldüğü gibi 7/11 yaş grubu ile çalışan öğretmenler duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden 40,50 puan, 12/14 yaş grubu ile çalışan öğretmenler 41,85 puan, 15/17 yaş grubu ile çalışan öğretmenler ise 42,23 puan almışlardır.

Tablo-20: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımını gösteren tablo.

MESLEKİ DENEYİM		Duyuşsal kontrol
0 / 5	N	104
	Ortalama	42,50
	SS	7,60
6 / 10	N	80
	Ortalama	40,24
	SS	7,25
11 / 15	N	48
	Ortalama	42,75
	SS	8,92
16 / 20	N	29
	Ortalama	41,55
	SS	8,02
20 ve üstü	N	50
	Ortalama	42,36
	SS	8,92

Tablo-20’de görüldüğü gibi 0/5 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler duyuşsal kontrol alt ölçeğinden ortalama 42,50 puan, 6/10 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 40,24 puan, 11/15 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 42,75 puan, 16/20 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 41,55 puan, 20 yıl ve üstünde çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 42,36 puan almışlardır.

Tablo- 21 : Araştırmaya katılan öğretmenlerin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren tablo.

		n	P değeri
CİNSİYET	Bayan	110	,042
	Erkek	201	
MEDENİ DURUM	Evli	253	,120
	Bekar	52	
	Dul	6	
ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU	0/7	34	,390
	7/11	161	
	12/17	116	
MESLEKİ DENEYİM	0/5	104	,307
	6/10	80	
	11/15	48	
	12/20	29	
	20 ve üstü	50	

Tablo 21’de görüldüğü duyuşsal kontrol alt ölçeğinden alınan puanlarla cinsiyet değişkeni arasında .439, medeni durum değişkeni arasında .203, çalışılan yaş grubu arasında .875, mesleki deneyim arasında ise .738 farklılaşma bulunmuştur. Bu sonuçlar ise $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmemektedir ($P > 0.05$).

5- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyal Anlatımcılık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımları

Alt problemler içinde yer alan beşinci alt problem ile öğretmenlerin sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puanın kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamına giren öğretmenlerin bayan-erkek olmaları, evli, bekar ya da dul olmaları ilkökul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmaları ve 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeleri açısından aldıkları puanın farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmış ve elde edilen bulgular sırası ile verilmiştir.

Tablo-22: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE’nin sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımını gösteren tablo.

CİNSİYET		Sosyal anlatımcılık
ERKEK	N	201
	Ortalama	47,31
	SS	8,54

BAYAN	N	110
	Ortalama	46,04
	SS	8,98

Tablo-22’de görüldüğü gibi erkek öğretmenler sosyal anlatıcılık alt ölçeğinden ortalama 47,31 puan, bayan öğretmenler ise sosyal anlatıcılık alt ölçeğinden ortalama 46,04 puan almışlardır.

Tablo-23: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal anlatıcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımını gösteren tablo.

MEDENİ DURUM		Sosyal anlatıcılık
EVLİ	N	253
	Ortalama	47,06
	SS	8,73
BEKAR	N	52
	Ortalama	46,06
	SS	8,60

DUL	N	6
	Ortalama	45,50
	SS	9,61

Tablo-23'te görüldüğü gibi evli öğretmenler sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden ortalama 47,06 puan, bekar öğretmenler 46,06 puan ve dul öğretmenler 45,50 puan almışlardır.

Tablo-24: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımını gösteren tablo.

ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU		Sosyal anlatımcılık
7 / 11	N	34
	Ortalama	47,24
	SS	8,25
12 / 14	N	161
	Ortalama	45,96
	SS	8,71

15 / 17	N	116
	Ortalama	48,00
	SS	8,76

Tablo-24'te görüldüğü gibi 7/11 yaş grubu ile çalışan öğretmenler sosyal anlatıcılık alt ölçeğinden 47,24 puan, 12/14 yaş grubu ile çalışan öğretmenler 45,96 puan, 15/17 yaş grubu ile çalışan öğretmenler ise 48,00 puan almışlardır.

Tablo-25: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal anlatıcılık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımını gösteren tablo.

MESLEKİ DENEYİM		Sosyal anlatıcılık
0 / 5	N	104
	Ortalama	46,17
	SS	8,55
6 / 10	N	80
	Ortalama	46,40
	SS	7,66

11	N	48
/	Ortalama	48,21
15	SS	8,79
16	N	29
/	Ortalama	47,03
20	SS	9,12
20 ve üstü	N	50
	Ortalama	47,64
	SS	10,29

Tablo-25’de görüldüğü gibi 0/5 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler sosyal anlatıcılık alt ölçeğinden ortalama 46,17 puan, 6/10 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 46,40 puan, 11/15 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 48,21 puan, 16/20 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 47,03 puan, 20 yıl ve üstünde çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 47,64 puan almışlardır.

Tablo- 26: Araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal anlatıcılık alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını gösteren tablo.

		n	P değeri
CİNSİYET	Bayan	110	,187
	Erkek	201	
MEDENİ DURUM	Evli	253	,696
	Bekar	52	
	Dul	6	
ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU	0/7	34	,090
	7/11	161	
	12/17	116	
MESLEKİ DENEYİM	0/5	104	,619
	6/10	80	
	11/15	48	
	12/20	29	
	20 ve üstü	50	

Tablo 26'da görüldüğü sosyal anlatımcılık alt ölçeğinden alınan puanlarla cinsiyet değişkeni arasında .187, medeni durum değişkeni arasında .696, çalışılan yaş grubu arasında .090, mesleki deneyim arasında ise .619 farklılaşma bulunmuştur. Bu sonuçlar ise $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmemektedir ($P > 0.05$).

6- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyal Duyarlık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımları

Alt problemler içinde yer alan altıncı alt problem ile öğretmenlerin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puanın kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamına

giren öğretmenlerin bayan-erkek olmaları, evli, bekar ya da dul olmaları ilkokul,ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmaları ve 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeleri açısından aldıkları puanın farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmış ve elde edilen bulgular sırası ile verilmiştir.

Tablo-27: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımını gösteren tablo.

CİNSİYET		Sosyal duyarlık
ERKEK	N	201
	Ortalama	43,81
	SS	7,62
BAYAN	N	110
	Ortalama	43,57
	SS	7,84

Tablo-27'de görüldüğü gibi erkek öğretmenler sosyal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 43,81 puan, bayan öğretmenler ise sosyal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 43,57 puan almışlardır.

Tablo-28: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımını gösteren tablo.

MEDENİ DURUM		Sosyal duyarlık
EVLİ	N	253
	Ortalama	43,43
	SS	7,61
BEKAR	N	52
	Ortalama	45,13
	SS	8,15
DUL	N	6
	Ortalama	43,83
	SS	6,37

Tablo-28’de görüldüğü gibi evli öğretmenler sosyal duyarlık alt ölçeğinden ortalama 43,43 puan, bekar öğretmenler 45,13 puan ve dul öğretmenler 43,83 puan almışlardır.

Tablo-29: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımını gösteren tablo.

ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU		Sosyal duyarlık
7 / 11	N	34
	Ortalama	45,24
	SS	8,52
12 / 14	N	161
	Ortalama	42,63
	SS	7,09
15 / 17	N	116
	Ortalama	44,80
	SS	8,05

Tablo-29’da görüldüğü gibi 7/11 yaş grubu ile çalışan öğretmenler sosyal duyarlık alt ölçeğinden 45,24 puan, 12/14 yaş grubu ile çalışan öğretmenler 42,63 puan, 15/17 yaş grubu ile çalışan öğretmenler ise 44,80 puan almışlardır.

Tablo-30: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımını gösteren tablo.

MESLEKİ DENEYİM		Sosyal duyarlık
0 / 5	N	104
	Ortalama	43,28
	SS	7,46
6 / 10	N	80
	Ortalama	43,25
	SS	7,31
11 / 15	N	48
	Ortalama	45,67
	SS	8,72
16 / 20	N	29
	Ortalama	43,14
	SS	6,47
20 ve üstü	N	50
	Ortalama	43,90
	SS	8,29

Tablo-30’da görüldüğü gibi 0/5 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler sosyal duyarlık alt ölçeğinden 43,28 puan, 6/10 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 43,25 puan, 11/15 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 45,67 puan, 16/20 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 43,14 puan, 20 yıl ve üstünde çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 43,90 puan almışlardır.

Tablo- 31: Araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal duyarlık alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren tablo.

		n	P değeri
CİNSİYET	Bayan	110	,869
	Erkek	201	
MEDENİ DURUM	Evli	253	,407
	Bekar	52	
	Dul	6	
ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU	0/7	34	,034
	7/11	161	
	12/17	116	
MESLEKİ DENEYİM	0/5	104	,626
	6/10	80	
	11/15	48	
	12/20	29	
	20 ve üstü	50	

Tablo 31’de görüldüğü sosyal duyarlık alt ölçeğinden alınan puanlarla cinsiyet değişkeni arasında .869, medeni durum değişkeni arasında .407, çalışılan yaş grubu arasında .034, mesleki deneyim arasında ise .626 farklılaşma bulunmuştur. Bu sonuçlar ise $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmemektedir ($P > 0.05$).

7- Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyal Kontrol Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Dağılımları

Alt problemler içinde yer alan yedinci alt problem ile öğretmenlerin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puanın kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma kapsamına giren öğretmenlerin bayan-erkek olmaları, evli, bekar ya da dul olmaları ilkokul, ortaokul ya da lise öğrencileriyle çalışmaları ve 0-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20 yıl üstü mesleki tecrübeleri açısından aldıkları puanın farklılaşp farklılaşmadığı araştırılmış ve elde edilen bulgular sırası ile verilmiştir.

Tablo-32: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin SBE'nin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre dağılımını gösteren tablo.

CİNSİYET		Sosyal kontrol
ERKEK	N	201
	Ortalama	56,86
	SS	8,20
BAYAN	N	110
	Ortalama	57,76
	SS	7,57

Tablo-32’de görüldüğü gibi erkek öğretmenler sosyal kontrol alt ölçeğinden ortalama 56,86 puan, bayan öğretmenler ise sosyal kontrol alt ölçeğinden ortalama 57,76 puan almışlardır.

Tablo-33: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının medeni durumlarına göre dağılımını gösteren tablo.

MEDENİ DURUM		Sosyal kontrol
EVLİ	N	253
	Ortalama	57,26
	SS	7,93
BEKAR	N	52
	Ortalama	56,88
	SS	8,52
DUL	N	6
	Ortalama	56,33
	SS	6,22

Tablo-33’de görüldüğü gibi evli öğretmenler sosyal kontrol alt ölçeğinden ortalama 57,26 puan, bekar öğretmenler 56,86 puan ve dul öğretmenler 56,33 puan almışlardır.

Tablo-34: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının çalıştıkları yaş grubuna göre dağılımını gösteren tablo.

ÇALIŞILAN YAŞ GRUBU		Sosyal kontrol
7 / 11	N	34
	Ortalama	56,21
	SS	8,33
12 / 14	N	161
	Ortalama	57,55
	SS	7,74
15 / 17	N	116
	Ortalama	56,96
	SS	8,25

Tablo-34’de görüldüğü gibi 7/11 yaş grubu ile çalışan öğretmenler sosyal kontrol alt ölçeğinden 56,21 puan, 12/14 yaş grubu ile çalışan öğretmenler 57,55 puan, 15/17 yaş grubu ile çalışan öğretmenler ise 56,96 puan almışlardır.

Tablo-35: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının öğretmenlerin çalışma yılı tecrübelerine göre dağılımını gösteren tablo.

MESLEKİ DENEYİM		Sosyal kontrol
0	N	104
/	Ortalama	57,73
5	SS	7,62
6	N	80
/	Ortalama	57,37
10	SS	8,77
11	N	48
/	Ortalama	57,06
15	SS	8,28
16	N	29

/	Ortalama	56,66
	SS	6,84
20 ve üstü	N	50
	Ortalama	56,14
	SS	7,91

Tablo-35’da görüldüğü gibi 0/5 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler sosyal kontrol alt ölçeğinden ortalama 57,73 puan, 6/10 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 57,37 puan, 11/15 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 57,06 puan, 16/20 yıl çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 56,66 puan, 20 yıl ve üstünde çalışma tecrübesine sahip öğretmenler 56,14 puan almışlardır.

Tablo- 36: Araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puanların değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını gösteren tablo.

		n	P değeri
CİNSİYET	Bayan	110	,439
	Erkek	201	
MEDENİ DURUM	Evli	253	,203
	Bekar	52	
	Dul	6	
ÇALIŞILAN YAŞ	0/7	34	,875

GRUBU	7/11	161	
	12/17	116	
MESLEKİ DENEYİM	0/5	104	,738
	6/10	80	
	11/15	48	
	12/20	29	
	20 ve üstü	50	

Tablo 36'da görüldüğü sosyal kontrol alt ölçeğinden alınan puanlarla cinsiyet değişkeni arasında .439, medeni durum değişkeni arasında .203, çalışılan yaş grubu arasında .875, mesleki deneyim arasında ise .738 farklılaşma bulunmuştur. Bu sonuçlar ise $P < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmemektedir ($P > 0.05$).

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde, öğretmenlerin sosyal beceri envanterinin tümünden aldıkları puanlar ile duyuşsal anlatımcılık, duyuşsal duyarlık, duyuşsal kontrol, sosyal anlatımcılık, sosyal duyarlık ve sosyal kontrol alt ölçeklerinden aldıkları puanların yorumuyla, alınan bu puanların öğretmenlerin cinsiyetlerine, medeni durumlarına, çalıştıkları yaş gruplarına ve mesleki kıdemlerine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin bulguların yorumuna yer verilmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri sosyal beceri envanterinin alt ölçeklerinden ortalama olarak,

Duyuşsal anlatımcılık : 44,88

Duyuşsal duyarlık : 48,86

Duyuşsal kontrol : 41,85

Sosyal anlatımcılık: 46,86

Sosyal duyarlık : 43,73

Sosyal kontrol : 57,18 puan almışlardır.

Alınan bu ortalamalara göre beden eğitimi ve spor öğretmenleri ortalama olarak en yüksek puanları sırasıyla sosyal kontrol, duyuşsal duyarlık, sosyal anlatımcılık, duyuşsal anlatımcılık, sosyal duyarlık ve duyuşsal kontrol alt ölçeklerinden almışlardır.

1. Öğretmenlerin Envanterin Bütününden Aldıkları Puana İlişkin Bulguların Yorumu.

Envanterin bütününden alınabilecek en yüksek puanın 450 olduğu düşünülürse beden eğitimi öğretmenlerinin dereceleme ölçeğinden almış olduğu ortalama 283.36 puanın iyi bir puan olduğu kabul edilebilir. Bu doğrultuda öğretmenlerin genel anlamda sosyal beceri düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir. Toplam puan ortalamalarına bakıldığında 15/17 yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin 11/14 yaş grubu öğretmenlerine göre 6 puan fazla ortalama

yaptıkları görülmektedir. Fakat beden eğitimi öğretmenlerin envanterin tümünden aldıkları puanların değişkenlere göre incelenmesi sonucunda 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

2. Öğretmenlerin Envanterin Duyuşsal Anlatımcılık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanla İlişkin Bulguların Yorumu.

Duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden beden eğitimi öğretmenleri ortalama 44.88 puan almışlardır. Alt ölçeklerde alınabilecek en yüksek puanın 75 olduğu düşünülürse bu ortalamanın iyi bir ortalama olduğu söylenebilir. Duyuşsal anlatımcılık alt ölçeğinden alınan puanın değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığına bakıldığında 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

3. Öğretmenlerin Envanterin Duyuşsal Duyarlık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanla İlişkin Bulguların Yorumu.

Duyuşsal duyarlık alt ölçeğinden beden eğitimi öğretmenleri 48.86 ortalama bir puanla ikinci en yüksek puanı almışlardır. Cinsiyete göre değerlendirildiğimizde bayan beden eğitimi öğretmenlerinin erkek öğretmenlere göre 2 puan daha fazla bir ortalama ile 50 puan aldıklarını görmekteyiz. Medeni duruma göre değerlendirildiğinde ise dul öğretmenler evli öğretmenlere göre 5 puan daha fazla ortalama ile 53 puan almışlardır. Fakat bu puan farkları 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmemişlerdir.

4. Öğretmenlerin Envanterin Duyuşsal Kontrol Alt Ölçeğinden Aldıkları Puanla İlişkin Bulguların Yorumu.

Duyuşsal kontrol alt ölçeğinden beden eğitimi öğretmenleri 41.85 ortalama ile alt ölçekler arasındaki en düşük puanı almışlardır. Değişkenlere göre değerlendirildiğinde ise dul öğretmenlerin puan ortalamaları bekar öğretmenlerden 7 puan daha düşüktür. Fakat bireyin sosyal becerisine

bakıldığında diğer alt ölçeklerle aradaki farkın çok büyük olmaması tercih edilir. Nitekim beden eğitimi öğretmenlerinin duyuşsal kontrol alt ölçeğinden aldıkları puan ortalaması diğer alt ölçeklerle karşılaştırıldığında çok fazla değildir. Sadece diğerlerine göre daha düşüktür. Yine duyuşsal kontrol alt ölçeğinden alınan puanın değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığına bakıldığında 0.05 düzeyinde anlamlılık tespit edilememiştir.

5. Öğretmenlerin Envanterin Sosyal Anlatımcılık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puana İlişkin Bulguların Yorumu.

Sosyal anlatımcılık alt ölçeği beden eğitimi öğretmenlerinin üçüncü en yüksek puan aldıkları alt ölçektir. Bu alt ölçekten beden eğitimi öğretmenleri 46.86 ortalama puan almışlardır. Değişkenlere göre bakıldığında ise alınan puanlar arasında dikkate değer bir puan farkı yoktur. Nitekim değişkenlere göre incelendiğinde 0.05 düzeyinde anlamlılık tespit edilememiştir.

6. Öğretmenlerin Envanterin Sosyal Duyarlık Alt Ölçeğinden Aldıkları Puana İlişkin Bulguların Yorumu.

Sosyal duyarlık alt ölçeği duyuşsal kontrol alt ölçeğinden sonra düşük puan alınan ikinci alt ölçektir. Bu alt ölçekten öğretmenler 43.73 ortalama puan almışlardır. Değişkenlere göre incelendiğinde ise öğretmenlerin aldıkları puanlar arasında 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

7. Öğretmenlerin Envanterin Sosyal Kontrol Alt Ölçeğinden Aldıkları Puana İlişkin Bulguların Yorumu.

Beden eğitimi öğretmenlerinin en yüksek ortalama puan aldıkları alt ölçek sosyal kontrol alt ölçeğidir. Öğretmenler bu alt ölçekten ortalama 57.18 puan almışlardır. Değişkenlere göre incelendiğinde ise öğretmenlerin aldıkları puanlar arasında 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Beden eğitimi öğretmenleri özellikle sosyal kontrol ve duygusal duyarlık alt ölçeklerinden yüksek ortalamalar almışlardır. Bu ortalamalar doğrultusunda beden eğitimi öğretmenleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılabılır. Beden eğitimi öğretmenleri;

- Herhangi bir sosyal durumda ortama uygun hareket eden,
- Kendinden emin ve sosyal durumlara kolayca ayak uydurabilen,
- Başka bireylerin duygusal imalarını doğru ve tam olarak yorumlayabilen,
- Başka bireyler tarafından duygusal olarak çabuk etkilenen,
- Başkalarının duygusal durumlarını empatik olarak ifade edebilen,
- Cana yakın, sosyal ya da her hangi bir konuda sohbeti başlatma ve yönlendirme becerilerine sahip bireylerdir.

Bunun yanında duygusal kontrol alt ölçeğinden düşük puan alan beden eğitimi öğretmenleri için, belli başlı duyguları yetenekle birleştirme ve bu duyguları bir maske altında gizleme konusunda beceri sahibi olmadıkları söylenebilir. Örneğin, bir şakaya uygun ortamda gülmek veya üzüntüyü gizlemek için neşeli bir yüz ifadesi sergilemek gibi. Bu alt ölçekten düşük puan alanlar, güçlü duygularını kontrol etme eğiliminde değildirlir.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler yapılabilir.

- 1- Beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programında öğrenim görmekte olan beden eğitimi öğretmeni adaylarının sosyal beceri düzeylerini yükseltmek amacıyla sosyal beceri eğitimi düzenlenebilir.
- 2- Şu an görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenleri için sosyal beceri ve alt grupları hakkında uygulamaya dönük hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir.
- 3- Bundan sonra yapılacak araştırmalarda şu hususlar göz önüne alınabilir.
 - Mevcut beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programının sosyal beceriye etkisi incelenebilir.
 - Öğretmenlere ve öğrencilere yönelik deneysel araştırmalar yapılabilir.
 - Diğer branşlarda görev yapmakta olan öğretmenlerin sosyal beceri düzeyleri incelenebilir.

KAYNAKLAR

Acar, N.V. 1980. Grupla Atılganlık Eğitiminin Bireyin Atılganlık Düzeyine Etkisi (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: ANKARA.

Akkök, F. 1996. İlköğretimde Sosyal Becerilerin Geliştirilmesi, Öğretmen El Kitabı. Meb Yayınevi: İSTANBUL.

Aydın, G. 1985. Sosyal Başarı Eğitimi İle Sosyal Beceri Eğitiminin Çocuklarda Öğrenilmiş Çaresizlik Davranışının Ortadan Kaldırılmasına Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: ANKARA.

Bacanlı, H. 1990. Kendini Ayarlama Becerisinin Çeşitli Değişkenlerle İlişkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: ANKARA.

Bacanlı, H. 1999. Sosyal Beceri Eğitimi. Nobel Yayın Dağıtım. ANKARA.

Başaran İ. E. 1996. Eğitime Giriş. Yargııcı Matbaası. ANKARA.

Bacanlı, H. 1999. İlköğretimde Rehberlik. Editör : Yıldız Kuzgun. Nobel Yayın Dağıtım: ANKARA.

Başaran, İbrahim Ethem. 1994. Eğitime Giriş. Kadıoğlu Matbaası. 4. Baskı . ANKARA.

Bilge, F. 1996. Danışandan Hız Alan Ve Bilişsel-Davranışçı Yaklaşımlarla Yapılan Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Öğrencilerinin Kızgınlık

Düzeyleri Üzerindeki Etkileri. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: ANKARA.

Capel, S. Ve arkadaşları . 1996. Learning To Teach In The Secondary School. Companion To School Experience Routledge. 11. New Fetter Lane. LONDON.

Cartledge, G. Ve Milburn, J.F. 1983. Social Skills Assessment And Teaching In The Schools. Advances In School Psychology. (Ed: T.R. Krotochwili) London Lawrence Vol. 3, 175-235.

Coşkuner, A. 1994. İletişim Becerisini Geliştirme Eğitiminin İşgörenlerin İletişim Çatışmalarına Girme Eğilimlerine, Yalnızlık Düzeylerine Ve İş Doyumlarına Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: ANKARA.

Çetin, Şaban. 2001. İdeal Öğretmen Üzerine Bir Araştırma. Milli Eğitim Dergisi. <http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/149/cetin.htm>.

Demirel Ö. 1999. Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı. Pegem Yayınları. ANKARA.

Demirhan, G., Açıkada, C. Ve Altay, F. 1996. Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmeni Niteliklerinin Öğrenci Gözüyle Değerlendirilmesi. IV. Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı. Atlantis Basımevi: ANKARA.

Demirhan, Gıyasettin. 2001. Dünyada Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme. II. Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu. Akmat: BURSA.

Dökmen, Ü. 1986. Yüz İfadeleri Konusunda Eğitimin Duygusal Yüz İfadelerini Teşhis Becerisi Ve İletişim Çatışmalarına Girme Eğilimi

Üzerindeki Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: ANKARA.

Ergün, M. ve Duman, T. 1998. Kritik durumlarda Öğretmen Davranışları. Milli Eğitim Dergisi. Sayı:137. MEB Basımevi: ANKARA.

Fiske, J. 1990. İletişim Çatışmalarına Giriş. (Çvr: Süleyman İrvan). Ark Yayınları : ANKARA.

Gürsakal, N. 2001. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri . Uludağ Üniversitesi Yayınevi.

Gibson, Robert L, ve Mitchell Marrane, H. 1995. Introduction to Counseling and Guidance. Fourt Edition. Merrill an imprint of Prentice Hall Englewood Cliffs, New Jersey Columbus, Ohio.

Hargie, Owen ve diğerleri. 1994. Social Skills İnterpersonal Communication. Third Edition. New York.

Karasar, N. 1991. Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayın Dağıtım. ANKARA.

Kelly, J.A. 1982. Social-Skills Training. Apractical Guide For Interventions. Springer Publishing Company Inc. New York.

Korkut, F. 1996. İletişim Becerileri Eğitiminin Lise Öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirmelerine Etkisi. 3P (Psikiyatri, Psikoloji Ve Psikofarmakoloji) , 4,3, 191-198.

Küçükahmet, Leyla. 1997. Eğitim Programları Ve Öğretim-Öğretim İlke Ve Yöntemleri. Gazi Kitabevi: ANKARA.

Marlowe, H.A. Jr. 1986. Social Intelligence . Evidence For Multidimensionality And Construct Independence. Journal Of Educational Psychology. 78, 52-58.

Michelson, L. Ve diğeri. 1981. Social Skills Assessment Of Children. In B B Lahey ve A.E. Kazdin. (Eds) Advances In Clinical Child Psychology. N Y Plenum Press.

Nurettin, F., Erden, M. 1994. Eğitime Giriş Alkım Yayın Evi ANKARA.

Özdemir, S. 1997. Eğitimde Örgütsel Yenileşme. Pegem Yayınları:ANKARA.

Pehlivan, Zekai. 1999. Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştiren Çağdaş Bir Programın Genel Özellikleri. Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Lisans Programı Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Uludağ Üniversitesi Basımevi. BURSA.

Suomi, Joanne, Collier, Douglas, Brown, Lou. 2003. Factors Affecting the Social Experiences of Students in Elementary Physical Education Classes. Journal of Teaching in Physical Education, 02735024, Vol. 22, Issue 2.

Tan, H. 1999. Psikolojik Danışma Ve Rehberlik. Meb Yayınları. İSTANBUL.

Temel, C. ve Sunay, H. 1999. Türkiye’de Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Programlarının İncelenmesi. Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Lisans Programı Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Uludağ Üniversitesi Basımevi:BURSA.

Tezcan, M. 1997. Eğitim Sosyolojisi. 11. Baskı. ANKARA.

Yüksel, Galip. 1997. Sosyal Beceri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeyine Etkisi (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: ANKARA.

Yüksel, G. 1998. Sosyal beceri envanterinin Türkçe'ye uyarlanması geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi. Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Derneği Yayınları : ANKARA.

Yüksel, G. 2001. Öğretmenlerin Sahip Olmaları Gereken Davranış Olarak Sosyal Beceri. Milli Eğitim Dergisi.
<http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/149/yuksel.htm>

Zohar, D. 2003. Kuantum Benlik. Çev: Seda Kervanoğlu. Doruk Yayıncılık. ANKARA.

EKLER

EK: 1- Sosyal Beceri Envanteri

YAŞINIZ:

CİNSİYETİNİZ: BAY () BAYAN ()

MEDENİ DURUMUNUZ: EVLİ () BEKAR () DUL ()

KAÇ YILLIK

ÖĞRETMENSİNİZ 0-5 () 6-10 () 11-15 () 16-20 () 20-ÜSTÜ ()

ÇALIŞTIĞINIZ

YAŞ GRUBU 2-6 YAŞ () 7-11 YAŞ () 12-14 YAŞ () 15-17YAŞ ()

Aşağıda bir tutum ve davranışı ifade eden 90 madde verilmiştir. Bunlar sizin için tanımlayıcı özellik olabilir ya da olmayabilir. Her maddeyi dikkatle okuyunuz. Yandaki seçeneklerden durumunuzu en iyi yansıtan paranteze (X) koyunuz.

Doğru ya da yanlış cevap olmadığını aklınızda bulundurarak her maddeyi içten ve dürüst cevaplayınız. Her bir madde için sadece bir seçenek işaretleyiniz. Her maddeyi cevaplandırmayı deneyiniz.

Yardımlarınız için teşekkürler.

Züleyha AVŞAR

U.Ü. Eğt. Fak.

Beden Eğt. ve Spor Böl.

Araştırma Görevlisi

KENDİNİ TANIMLAMA ENVANTERİ

- | | hiç
benim
gibi
değil | benim
gibi | biraz
benim
gibi | oldukça
benim
gibi | tamamen
benim
gibi |
|---|-------------------------------|---------------|------------------------|--------------------------|--------------------------|
| 1- Üzüntülü ve mutsuz olduğum zaman başkalarının bunu anlaması zordur. | () | () | () | () | () |
| 2- İnsanlar konuşurken onların hareketlerini izlemeye de onları dinlediğim kadar zaman ayırırım. | () | () | () | () | () |
| 3- Sevmediğim insanlara karşı olan duygularımı ne kadar saklamaya çalışsam da onlar sevmediğimi anlarlar. | () | () | () | () | () |
| 4- Arkadaşların bir araya geldiği eğlence toplantıları düzenlemekten hoşlanırım. | () | () | () | () | () |

- 5- Başkaları tarafından eleştirilmek veya azarlanmak beni pek rahatsız etmez. () () () () ()
- 6- Genç-yaşlı, zengin-yoksul her türlü insanla birlikte kendimi rahat hissederim. () () () () ()
- 7- Pek çok insandan daha hızlı konuşurum. () () () () ()
- 8- Çok az insan benim kadar duyarlı ve anlayışlıdır. () () () () ()
- 9- Komik bir hikaye anlattığımda ya da şaka yaptığımda çoğunlukla kendimi gülmekten alıkoyamam. () () () () ()
- 10- İnsanların beni iyice tanımaları çok zaman alır. () () () () ()
- 11- Benim zevk ve üzüntümün en büyük kaynağı diğer insanlardır. () () () () ()
- 12- Bir grup arkadaşım ile birlikte olduğum zaman genellikle grubun sözcüsü olurum. () () () () ()

- 13- Mutsuz olduğum zaman çevremdekileri de mutsuz yapma eğilimim vardır. () () () () ()
- 14- Toplantılarda herhangi birisi bana ilgi duyduğu zaman bunu hemen fark edebilirim. () () () () ()
- 15- İnsanlar sıkıldığını yüz ifademden her zaman fark edebilirler. () () () () ()
- 16- Sosyal olmaktan hoşlanırım. () () () () ()
- 17- Politik bir tartışmada, tartışan kişileri gözlemek ve görüşlerini analiz etmekten ziyade tartışmada bizzat yer almayı tercih ederim. () () () () ()
- 18- Kişisel bir şey hakkında konuşurken karşımdakilerin yüzüne bakmakta bazen zorluk çekerim. () () () () ()
- 19- Bakışlarımın anlamlı olduğu söylenir. () () () () ()

- 20- İnsan davranışlarının nedenlerini öğrenmek ilgimi çeker. () () () () ()
- 21- Duygularımı kontrol etmede pek başarılı sayılmam. () () () () ()
- 22- Çok sayıda insanla birlikte çalışmayı gerektiren işleri tercih ederim. () () () () ()
- 23- Çevremdeki insanların psikolojik Durumundan büyük ölçüde etkilenirim. () () () () ()
- 24- Önceden hazırlanmış bir konuşmayı yapmakta pek başarılı değilim. () () () () ()
- 25- Başka insanlara dokunmaktan genellikle rahatsız olurum. () () () () ()
- 26- Başkalarıyla olan ilişkilerini izleyerek bir insanın karakterini kolayca anlayabilirim. () () () () ()
- 27- Gerçek hislerimi hemen hemen herkesten gizleyebilirim. () () () () ()

- 28- Arkadaşların bir araya geldiği () () () () ()
Eğlence toplantılarına her
zaman katılırım.
- 29- Bazı ortamlarda doğru şeyleri () () () () ()
Yaptığımdan ya da söylediğimden
endişe ederim.
- 30- Kalabalık bir insan grubu () () () () ()
önünde konuşmak
benim için zordur.
- 31- Sık sık yüksek sesle gülerim. () () () () ()
- 32- Ne kadar saklamaya çalışsalar da () () () () ()
insanların gerçek düşüncelerini
genellikle bilirim.
- 33- Arkadaşlarım beni güldürmeye () () () () ()
Veya gülümsetmeye çalışsalar
bile ciddiyetimi koruyabilirim.
- 34- Kendimi yabancılara tanıtırken () () () () ()
genellikle ilk adımı ben atarım.
- 35- Bazen başkalarının bana () () () () ()
söylediklerini çok kişisel
olarak algılıyorum.

- 36- Bir grup içinde olduğum zaman () () () () ()
Konuşacağım doğru şeyleri
seçmede zorluk çekiyorum.
- 37- Arkadaşıma ve aileme () () () () ()
onların beni nasıl kırdıklarını
veya üzdüklerini anlatmakta bazen
güçlük çekiyorum.
- 38- Bir insanla ilk karşılaşmamdan () () () () ()
sonra onun karakterini kolayca
anlayabilirim.
- 39- Duygularımı kontrol etmek () () () () ()
benim için oldukça zordur.
- 40- Karşılıklı konuşmalarda () () () () ()
genellikle ilk adımı ben atarım.
- 41- Hareketlerim hakkında () () () () ()
başkalarının ne düşündükleri
benim için çok fazla önem taşımaz.
- 42- Grup tartışmalarını yönetmede () () () () ()
genellikle çok başarılıyım.
- 43- Yüz ifadem genellikle tarafsızdır. () () () () ()

- 44- Hayatımdaki en büyük zevklerimden biri diğer insanlarla birlikte olmaktır. () () () () ()
- 45- Üzgün olsam bile soğukkanlılığımı korumada oldukça başarılıyım. () () () () ()
- 46- Bir hikaye anlatırken konunun anlaşılması için genellikle pek çok el-kol hareketi yaparım. () () () () ()
- 47- Genellikle insanlara söylediklerimin yanlış anlaşılacağından kaygılanırım. () () () () ()
- 48- Genellikle sosyal düzeyi benimkinden farklı insanlarla birlikte olmaktan rahatsız olurum. () () () () ()
- 49- Kızgınlığımı çok seyrek gösteririm. () () () () ()
- 50- Kendilerini olduğundan farklı gösterenleri karşılaştığım ilk andan itibaren hemen tespit edebilirim. () () () () ()
- 51- Grupla birlikteyken genellikle Davranışlarımı ve fikirlerimi gruba adapte ederim. () () () () ()

- 52- Tartışmalarda konuşmaların büyük bir kısmını ben üstlenirim. () () () () ()
- 53- Büyürken ailem daima iyi davranışların önemini vurgulamıştır. () () () () ()
- 54- Arkadaşların bir araya geldiği eğlence toplantılarında başkalarıyla kaynaşmakta pek başarılı değilim. () () () () ()
- 55- Arkadaşlarımla konuşurken onlara sık sık dokunurum. () () () () ()
- 56- Başka insanların sorunlarını bana anlatmalarından nefret ederim. () () () () ()
- 57- Sinirli olduğum zaman bu durumumu başkalarından çok iyi bir şekilde saklayabilirim. () () () () ()
- 58- Toplantılarda çok çeşitli insanla Konuşmaktan hoşlanırım. () () () () ()
- 59- Herhangi birinin bana gülümsemesinden veya surat asmasından çok etkilenirim. () () () () ()

- 60- Birçok önemli kişinin katıldığı toplantılarda kendimi dışlanmış hissedirim. () () () () ()
- 61- Durgun geçen bir toplantıyı neşelendirebilirim. () () () () ()
- 62- Üzütülü filmlerde bazen ağlarım. () () () () ()
- 63- Sosyal etkinliklerde hiç eğlenmesem bile kendimi çok iyi vakit geçiriyormuş gibi gösterebilirim. () () () () ()
- 64- Kendimi yalnız biri olarak görüyorum. () () () () ()
- 65- Eleştiriye karşı çok duyarlıyım. () () () () ()
- 66- Farklı öz geçmişe sahip insanların çevremde rahatsız olduklarını ara sıra fark etmişimdir. () () () () ()
- 67- İlgi odağı olmaktan nefret ederim. () () () () ()

- 68- Üzüntülü bir insanı rahatlatmak için kolaylıkla dokunup kucaklayabilirim. () () () () ()
- 69- Güçlü bir duygumu pek saklayamam. () () () () ()
- 70- Kalabalık toplantılara katılmaktan ve yeni insanlarla tanışmaktan zevk alıyorum. () () () () ()
- 71- Başka insanların beni sevmesine çok önem veririm. () () () () ()
- 72- Bir yabancı ile konuşmaya başlarken bazen yanlış şeyler söylerim. () () () () ()
- 73- Duygu ve heyecanlarımı çok seyrek gösteririm. () () () () ()
- 74- Başka insanları seyretmek için saatler harcarım. () () () () ()
- 75- Gerçekten kendimi mutlu Hissediirken bile kolaylıkla üzgünmüş gibi gösterebilirim. () () () () ()

- 76- Tanımadığım birileri benimle konuşmadıkça onlarla konuşmam mümkün değildir. () () () () ()
- 77- Eğer bir başkasının bana baktığı Düşüncesine kapılırsam huzursuz olurum. () () () () ()
- 78- Gruplarda genellikle lider olarak seçilirim. () () () () ()
- 79- Arkadaşlarım bazen bana çok konuştuğumu söylerler. () () () () ()
- 80- Çoğunlukla duyarlı ve anlayışlı bir insan olduğum söylenir. () () () () ()
- 81- Duygularımı saklamaya çalışsam Bile insanlar bunu her zaman anlayabilirler. () () () () ()
- 82- Arkadaşların bir araya geldiği eğlence toplantılarında toplantının yıldızı olma eğilimindeyim. () () () () ()
- 83- Başkalarının üzerinde bıraktığım etki ile genellikle meşgul olurum. () () () () ()

- 84- Sosyal ortamlarda genellikle kendimi beceriksiz bulurum. () () () () ()
- 85- Kızgın olduğum zaman asla bağırıp çağırmam. () () () () ()
- 86- Arkadaşlarım kızgın ve sinirli oldukları zaman onları sakinleştirmem için beni ararlar. () () () () ()
- 87- Bir önceki dakika mutlu ve bir sonraki dakika üzgün görünmeyi kolaylıkla başarabilirim. () () () () ()
- 88- Herhangi bir konu üzerinde saatlerce konuşabilirim. () () () () ()
- 89- Sık sık başkalarının benim hakkımda ne düşündükleriyle meşgul olurum. () () () () ()
- 90- Her türlü sosyal ortama kolayca uyum sağlayabilirim. () () () () ()

ÖZGEÇMİŞİM

1977 yılında Bursa'da doğdum. İlkokulu Fevzi Çakmak İlkokulu'nda, orta okulu Yavuz Selim İlköğretim Okulu'nda ve liseyi Ahmet Hamdi Gökbayrak Anadolu Öğretmen Lisesi'nde tamamladım. Daha sonra başladığım Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nü 2000 yılında bitirdim.

2000 yılında ayrıca Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak göreve başladım. Yine aynı yıl Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı Eğitimde Program Geliştirme Bilim Dalı'ndaki yüksek lisans öğrenciliğim 2000 yılında başlamış olup "Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sosyal Beceri Düzeyleri" konulu tezimi Doç. Dr. Ersin ALTINTAŞ yönetiminde başlamıştır.